GMINA PERZÓW

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030

PROJEKT – STYCZEŃ 2022

Opracowanie:

Urząd Gminy Perzów

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Gminy w Perzowie oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2020 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 4

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PERZÓW 7

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej 8

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej 11

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej 14

4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych 16

4.1. Ocena sytuacji gminy 16

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe 17

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej 19

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PERZÓW 21

1. Misja i wizja 22

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia 24

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Perzów, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej 34

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań. 38

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.. 41

7. Ramy finansowe i źródła finansowania 43

Spis rycin 44

Spis tabel 44

ZAŁĄCZNIKI 45

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Perzów 46

Załącznik 2: Wzór ankiety 80

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna 85

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 jest podstawą zarządzania strategicznego na poziomie Gminy Perzów. Dokument określa strategiczne kierunki rozwoju jednostki w perspektywie długoterminowej – do 2030 roku. Wyznaczone w strategii cele i kierunki działań pozwolą na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz samorządowych niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Podstawowym celem dokumentu jest uporządkowanie i zaplanowanie prowadzenia długofalowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony środowiska i zrównoważonej gospodarki przestrzennej. Strategia umożliwia również efektywne gospodarowanie zasobami gminy, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastruktura, zasoby ludzkie czy środki finansowe. Ponadto jest to formalna podstawa do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 jest nadrzędnym dokumentem względem pozostałych planów, polityk czy programów obowiązujących w Gminie Perzów. Strategia zachowuje spójność z dokumentami wyższego rzędu, szczególnie ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona również wyznaczała ramy dla opracowań strategiczno-planistycznych powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Podstawą opracowania strategii były aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne. Głównym aktem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowywania dokumentu była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ważnym punktem w pracach nad strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców, a część programowa została współtworzona przez uczestników warsztatów strategicznych.

Ważnym źródłem informacji byli **członkowie Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030**, w skład którego wchodzili reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- Weronika Urbańska – Sekretarz Gminy Perzów,
- Edyta Kieruzal – Skarbnik Gminy Perzów,
- Tomasz Szydlik – Zastępca Kierownika Referatu ds. ochrony środowiska, gospodarki przestrzennej, komunalnej, rolnictwa i oświaty,
- Dominika Drapiewska – insp. ds. oświaty i działalności gospodarczej,
- Magdalena Siudy – pomoc administracyjna,
- Katarzyna Izydorska-Kubica – insp. ds. ochrony środowiska,
- Ewa Marzec – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Monika Domagała – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie,
- Natalia Kowalczyk – Dyrektor Publicznej Biblioteki w Perzowie,
- Kinga Slotta – Zastępca Kierownika USC.

Dodatkowo Zespół wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Tomasz Michałowicz – Ekspert ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Maja Czyż – Młodszy Specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego.

Prace nad strategią rozpoczęto w październiku 2021 roku, kiedy to podjęta została Uchwała nr XXXI/200/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania projektu Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem i pracownikami urzędu oraz badania ankietowego wśród mieszkańców. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej pozwoliła na wyznaczenie obszarów problemowych w zakresie powyższych sfer. Następnie przeprowadzono warsztaty strategiczne, podczas których opracowano misję i wizję rozwoju gminy, a także cele i kierunki działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2030 rok wizji. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Wypracowane zagadnienia skonsultowano z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 i w styczniu 2022 roku przygotowano projekt strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został wyłożony do publicznego wglądu, a w dalszej kolejności zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na strategią.

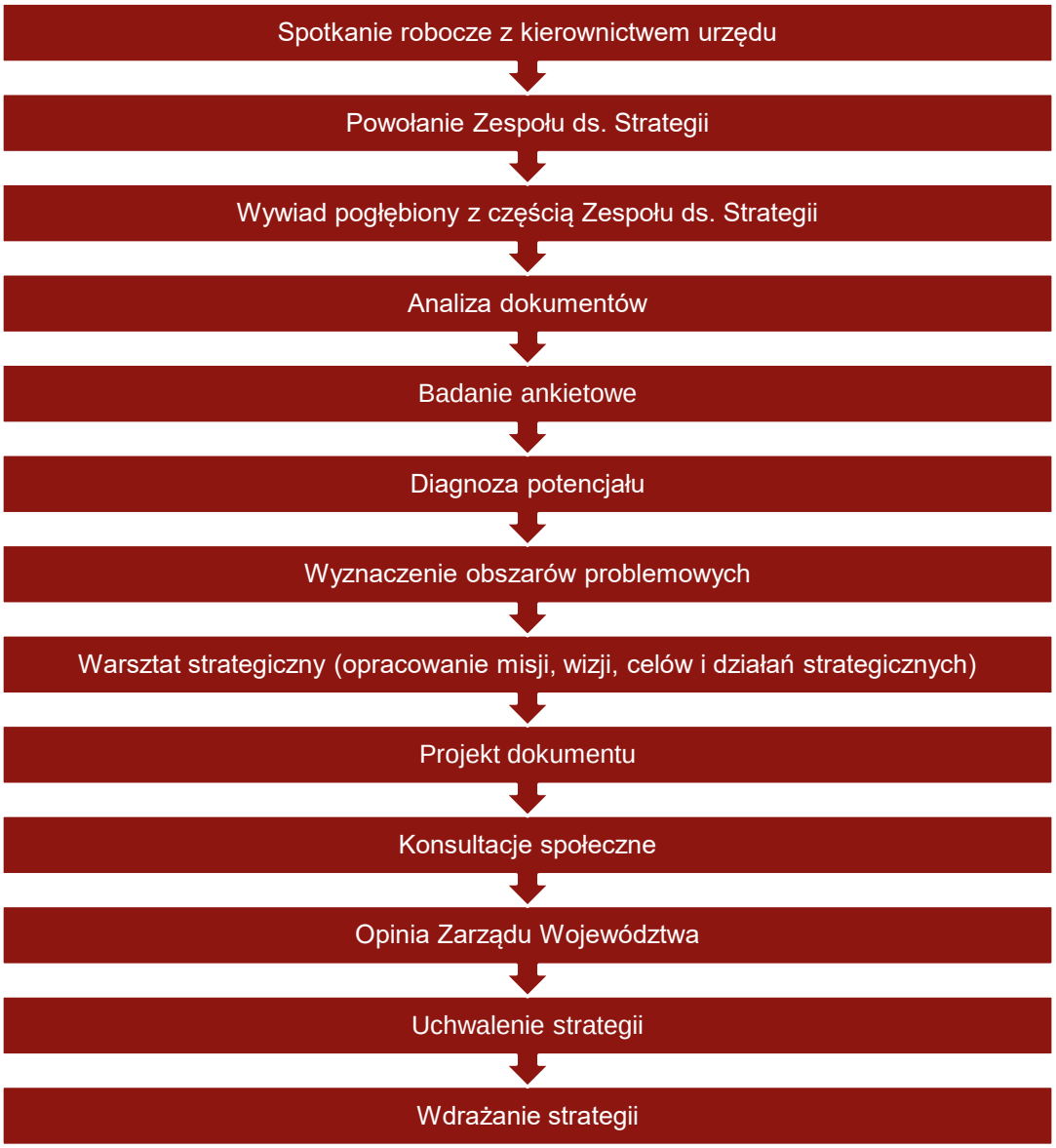

CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PERZÓW

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2020 roku Gminę Perzów zamieszkiwało 3 765 mieszkańców. Gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 49,8 os./km^2. Analizując tendencje demograficzne w ujęciu dziesięcioletnim, zauważa się negatywny trend związany ze spadkiem liczby ludności gminy – w 2010 roku było to 3 849 osób, a więc na przestrzeni 10 lat nastąpił spadek o 84 osoby. Do zaistniałej sytuacji przyczyniły się wskaźniki salda migracji oraz przyrostu naturalnego, które w większości analizowanych lat przyjmowały ujemne wartości. Najniższe wartości przyrostu naturalnego (czyli różnicy pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów) zanotowano w roku 2020. Z kolei saldo migracji (czyli różnica pomiędzy zameldowaniami a wymeldowaniami) przyjmowało zdecydowanie negatywne wartości w latach 2010, 2012, 2016 i 2017. Wyjątkiem był rok 2018, kiedy zanotowano najwyższy wskaźnik salda migracji (19). Skutkowało to wzrostem liczby ludności w tym roku o 39 osób w stosunku do roku poprzedniego.

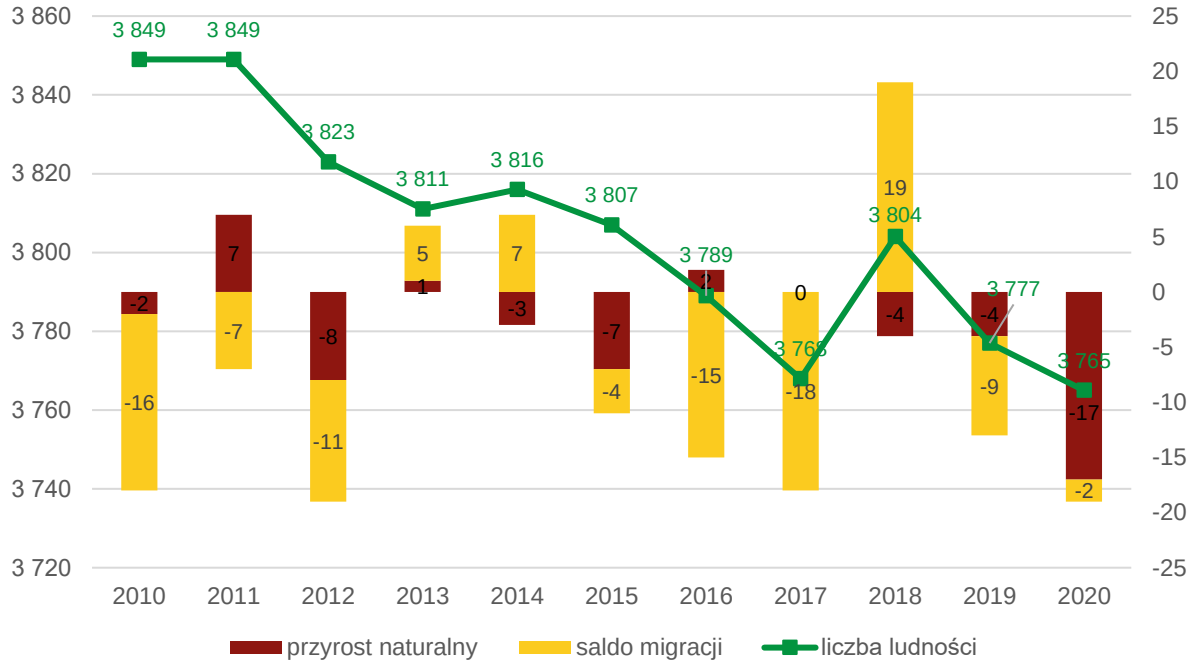

Ryc. 1 Struktura demograficzna w Gminie Perzów w latach 2010-2020
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując strukturę i liczebność ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Perzów, zauważalny jest stopniowo postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Senioralne obciążenie demograficzne (ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym) wzrosło w ostatnich latach z poziomu 19,8% w 2016 roku do 21,5% w roku 2020. Dynamika tej zmiany (109%) jest jednak zdecydowanie niższa niż średnia dla powiatu kępińskiego (117%) oraz województwa wielkopolskiego (118%). Z kolei analizując najbardziej pożądaną z punktu widzenia gospodarki gminy grupę wiekową (ludność w wieku kreatywnym – 25-34 lata), to jej udział pozostaje na stabilnym poziomie od 2016 roku, co jest pozytywną informacją w zestawieniu ze średnią powiatową i wojewódzką, gdzie grupa ta stale się zmniejsza. Biorąc jednak pod uwagę prognozy demograficzne opracowane przez GUS na lata 2016-2030, przewiduje się w kolejnych latach spadek udziału osób w grupie przedprodukcyjnej i produkcyjnej, a znaczący wzrost udziału mieszkańców w grupie poprodukcyjnej. Taki stan rzeczy, w porównaniu ze zmieniającymi się tendencjami społecznymi (chęć szybkiego powrotu na rynek pracy dla młodych matek, wzrost aktywności seniorów), powodować będzie konieczność zapewnienia zarówno opieki dla najmłodszych, w tym dla dzieci do lat 3, ale również prowadzenie aktywnej i rozwojowej polityki senioralnej.

Opieka żłobkowa jest zapewniana w Gminie Perzów od stycznia 2018 roku – placówka żłobkowa znajduje się w Perzowie i oferuje 24 miejsca dla dzieci do lat 3. Funkcjonowanie żłobka zostało pozytywnie ocenione przez mieszkańców gminy, co świadczy o zadowalającym poziomie tej usługi świadczonej przez placówkę. Biorąc jednak pod uwagę trendy społeczne związane z chęcią powrotu młodych rodziców na rynek pracy, zauważa się konieczność dalszego rozwoju placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi. Również w Perzowie, a także w Trębaczowie funkcjonują publiczne Przedszkola Samorządowe – oba posiadają po 4 oddziały, do których w 2020 roku uczęszczało odpowiednio 76 i 66 dzieci. Opieką przedszkolną objętych było 84,3% dzieci w wieku przedszkolnym.

System edukacji podstawowej w gminie zapewniany jest przez dwie placówki: Szkołę Podstawową im. Adama Mickiewicza w Perzowie oraz Szkołę Podstawową im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie. Szkoły nieznacznie różnią się liczbą oddziałów i uczniów, stąd różnice w średnich wielkościach oddziałów nie są duże. Infrastruktura i wyposażenie placówek oświatowych jest na zadowalającym poziomie, jednak zauważa się braki m.in. w postaci szafek dla uczniów w obu szkołach, czy niewystarczającej liczbie sprzętu informatycznego. Szkoły posiadają bogatą ofertę dydaktyczną, a także rozwijającą zainteresowania uczniów, co pozwala na konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego. Należy zaznaczyć, że analiza wyników egzaminu ósmoklasistów w roku 2020 wskazała na niższe wyniki w szkole w Trębaczowie, co może świadczyć o konieczności zwiększenia nakładów na kształcenie uczniów. Uczniowie mają możliwość otrzymania stypendium socjalnego oraz stypendium motywującego, co stanowi dla uczniów zachętę do rozwijania swojej wiedzy. Subwencja oświatowa stanowiła w 2016 roku 67% wydatków na oświatę i wychowanie, jednak w kolejnych latach nie przekroczyła 50 % - w roku 2020 subwencja stanowiła dokładnie 49%, co skutkowało koniecznością pokrycia pozostałej części wydatków z budżetu gminy.

Rozpowszechnieniem kultury wśród mieszkańców zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Perzowie, którego główną misją obok rozwijania i zaspokajania potrzeb kulturalnych jest upowszechnienie wiedzy i propagowanie tradycji ludowych. GOK dysponuje bogatym zapleczem lokalowym: salą sportową, konferencyjną, widowiskową oraz pracownią artystyczną. Działalność GOK przejawia się poprzez działające w nim zróżnicowane sekcje artystyczne, a także w postaci organizowanych wydarzeń tematycznych, kulturalno-rekreacyjnych i plenerowych. Wśród imprez cyklicznych wskazać można m.in. Dni Gminy Perzów, Festyn Rodzinny czy Dzień Kobiet. Przy placówce działa również zespół wokalny „Perzowianie", który bierze udział zarówno w wydarzeniach gminnych jak i ponadlokalnych, promując jednocześnie gminę. Ponadto potrzeby kulturalne oraz czytelnicze zaspokaja Biblioteka Publiczna w Perzowie, która swoją siedzibę ma w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie. Na księgozbiór biblioteki składa się kilkanaście tysięcy pozycji, które są na bieżąco aktualizowane. Jednostka posiada również internetowy katalog MAK+, dzięki któremu czytelnicy mogą zamawiać książki z domowych komputerów. Dostrzega się jednak konieczność rozbudowy infrastruktury bibliotecznej w Gminie Perzów, co przy odpowiedniej organizacji pozytywnie wpłynie na zagospodarowanie wolnego czasu dla młodzieży, osób dorosłych i seniorów.

W 7 miejscowościach Gminy Perzów zlokalizowane są świetlice wiejskie, które jednak nieczęsto się wykorzystuje. W świetlicach spotykają się zazwyczaj Koła Gospodyń Wiejskich, jednak przez większość czasu obiekty nie są używane. Stanowi to więc o dużym potencjale zarówno w zakresie wykorzystania ich na cele innych stowarzyszeń, ale również jako lokalne mini-centra kultury.

Dodatkowo, w Perzowie, Trębaczowie oraz w Słupi pod Bralinem znajdują się ścieżki edukacyjne związane z życiem pszczół i ptaków, a także poruszające tematykę leśną. W Domasłowie, przy Dziennym Domu Seniora, powstał ponadto ogród dydaktyczny.

Infrastruktura sportowa to przede wszystkim boisko Orlik położone przy GOK-u w Perzowie, gdzie w trakcie roku szkolnego animatorzy zapewniają zajęcia i rozgrywki sportowe, co wpływa nie tylko na zagospodarowanie czasu wolnego, ale również pozytywnie oddziałuje na zdrowie i kondycję fizyczną mieszkańców. W Trębaczowie natomiast znajduje się hala sportowa oraz pełnowymiarowe boisko z trybunami i szatnią, gdzie odbywają się mecze międzygminne oraz treningi piłkarskie.

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiadają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kępnie oraz Posterunku Policji w Bralinie. W Perzowie mieści się również Punkt Przyjęć Dzielnicowych. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe opiera się na 6 jednostkach Ochotniczych Straży

Pożarnych: OSP Perzów, OSP Trębaczów, OSP Turkowy, OSP Domasłów, OSP Słupia pod Bralinem, OSP Miechów. OSP Perzów i OSP Trębaczów znajdują się w Krajowym Rejestrze Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Członkowie OSP poza akcjami ratowniczymi czuwają również nad bezpieczeństwem podczas wydarzeń organizowanych w gminie.

Potencjał społeczny w Gminie Perzów budują m.in. organizacje pozarządowe. Najprężniej działające zajmują się m.in. promocją i rozwojem dyscypliny karate, aktywizacją i integracją społeczeństwa, pogłębianiem wiedzy historycznej, aktywizacją dzieci i młodzieży, organizacją wypoczynku oraz promocją sportu i zdrowego stylu spędzania czasu wolnego. Stowarzyszenia stanowią więc ważny potencjał zarówno w zakresie promocji gminy, jak i profilaktyki zdrowotnej w oparciu o aktywny tryb życia oraz uprawianie sportu. Ponadto w gminie funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich, które słyną m.in. z produkcji wyrobów z derenia.

Na terenie Gminy Perzów funkcjonuje jedna placówka zapewniająca podstawową opiekę medyczną - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Praktyka Lekarza Rodzinnego w Perzowie. We współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów w Poznaniu oraz z Wojewódzkim Specjalistycznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy realizowane są programy profilaktyczne. Specjalistyczna opieka medyczna jest z kolei zapewniana mieszkańcom poza granicami gminy – mieszkańcy bardzo nisko oceniają dostęp do opieki specjalistycznej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie. Ośrodek wspiera rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, prowadzi pracę socjalną oraz przyznaje i wypłaca świadczenia. W latach 2016-2019 wskaźnik beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej dla gminy był niższy niż średnia dla powiatu i województwa oraz wyraźnie spadał. W 2020 roku zanotowano z kolei wzrost wskaźnika w porównaniu do roku poprzedniego, co świadczy o negatywnych zjawiskach społecznych występujących wśród mieszkańców.

Gmina Perzów dostrzega potrzeby związane z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. W Domasłowie utworzono Dzienny Dom Seniora, w którym około 14 seniorów korzysta z opieki, organizowanych zajęć i ćwiczeń, a także otrzymuje ciepły posiłek. W 2020 roku utworzono również Klub Seniora, w którym organizowane są atrakcyjne i aktywne formy spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz tworzone są warunki do integracji.

Gmina zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o najniższych dochodach poprzez zapewnienie im lokalu. W zasobie gminnym w 2020 roku znajdowało się 21 mieszkań komunalnych oraz 2 mieszkania socjalne. Dostrzega się potrzebę remontów obecnego zasobu mieszkaniowego. Ponadto zauważa się potencjał do zwiększenia zasobów mieszkaniowych na terenie gminy, m.in. poprzez dostosowanie do tego celu budynków gminnych, które nie pełnią już swoich funkcji, np. dawnych budynków oświatowych. Na terenie gminy nie ma mieszkań wspomaganych ani mieszkań chronionych.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Ze względu na położenie, ukształtowanie powierzchni i wiejski charakter Gminy Perzów, zdecydowana większość powierzchni wykorzystywana jest rolniczo. Z kolei biorąc pod uwagę dane GUS, najwięcej przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy działa w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, przetwórstwa przemysłowego oraz budownictwa. Szczególnie rozwinął się przemysł meblarski, a także logistyka – głównie za sprawą centrum logistycznego Grupa G-3 mieszczącego się w miejscowości Turkowy. Wpływ na atrakcyjność dla branży logistycznej, a także potencjał do lokalizacji tego typu przedsiębiorstw na terenie gminy, wiąże się z przebiegiem drogi ekspresowej S8 w północnej części gminy, a także położeniem przy węźle zjazdowym. Ponadto, tereny położone przy węźle drogi ekspresowej (północno-zachodni fragment Gminy Perzów) przeznaczone są pod zabudowę produkcyjną lub produkcyjno-usługową. Tego typu tereny, zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów, znajdują się również w okolicach miejscowości Słupia pod Bralinem, Brzezie i Perzów.

O atrakcyjności gospodarczej jednostki samorządu terytorialnego świadczy m.in. dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych działających na jej terenie. W Gminie Perzów w 2020 roku zarejestrowanych było 428 podmiotów gospodarczych (6,3% ogółu firm w powiecie kępińskim), co stanowiło wzrost o 72 w stosunku do roku 2016. W porównaniu do pozostałych gmin powiatu, wzrost liczby przedsiębiorstw w Gminie Perzów był jednym z najniższych. Mimo że gmina posiada system zachęt dla przedsiębiorców (m.in. zwolnienie z podatków przez 2 lata od założenia nowej działalności), to nadal dostrzega się potrzebę zwiększenia atrakcyjności gminy jako miejsca do lokowania biznesu.

Kolejnym wskaźnikiem świadczącym o kondycji gospodarczej jednostki jest udział bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, który pozostaje na niższym poziomie niż średnia dla województwa, jednak nieco wyższym niż średnia powiatowa. We wszystkich analizowanych jednostkach udział bezrobotnych spadał w latach 2016-2019, jednak w 2020 roku wzrósł (w Gminie Perzów wyniósł 2,1%). Taka sytuacja mogła być spowodowana m.in. gospodarczymi konsekwencjami światowej pandemii COVID-19.

Na rozwój gospodarczy każdej gminy wpływa również stan infrastruktury. Na sieć komunikacyjną Gminy Perzów składa się 2,8 km drogi ekspresowej S8, 4,8 km drogi wojewódzkiej, 33,2 km dróg powiatowych oraz 125 km dróg gminnych. Wśród dróg powiatowych 19% nie posiada nawierzchni asfaltowej, natomiast wśród dróg gminnych jest to aż 68%. Dostrzega się potrzebę regularnej kontroli dróg, ich modernizacji, a także dążenia do budowy nowych dróg utwardzonych, zarówno przez gminę jak i we współpracy z zarządcami dróg wyższego rzędu. Dodatkowo niedostatecznie rozwinięta jest również infrastruktura pieszo-rowerowa. Jedyny odcinek ścieżki rowerowej łączy miejscowości Perzów i Turkowy i wynosi on około 2 km.

Transport publiczny na terenie Gminy Perzów funkcjonuje w oparciu o prywatnych przewoźników, a od lipca 2021 roku jest również organizowany przez powiat kępiński, przy czym gmina partycypuje w kosztach. Stosunkowo niewielkie zainteresowanie komunikacją organizowaną przez przewoźników prywatnych skutkuje ograniczeniem liczby kursów, a w niektórych przypadkach wycofaniem przewozów w regionie, co dodatkowo wpływa na potrzebę zapewnienia regularnego, stabilnego transportu zbiorowego.

Zgodnie z danymi GUS, sytuacja w zakresie zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy jest korzystna. Dostęp do sieci wodociągowej ma 97,9% mieszkańców – więcej niż średnio w powiecie i województwie. Zauważa się jednak konieczność modernizacji infrastruktury doprowadzającej wodę, w tym poprzez budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Z kolei do sieci kanalizacji sanitarnej dostęp ma 70,4% mieszkańców – więcej niż wynosi średnia dla powiatu, ale mniej niż średnia dla województwa. Na terenie gminy funkcjonuje jedna biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków usytuowana w południowo-wschodniej części Perzowa, która charakteryzuje się przepustowością rzędu 391,7 m^3/dobę. Gmina Perzów natomiast negatywnie wyróżnia się w odniesieniu do dostępu do sieci gazowej – taka sieć na

terenie gminy nie funkcjonuje. Powyższy stan rzeczy może również negatywnie wpływać na atrakcyjność gminy w oczach potencjalnych inwestorów. Mieszkańcy zaopatrywani są w energię elektryczną ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV, znajdujących się w gminach ościennych. Przez centralną część Gminy Perzów przebiega natomiast linia elektroenergetyczna o napięciu znamionowym 110 kV.

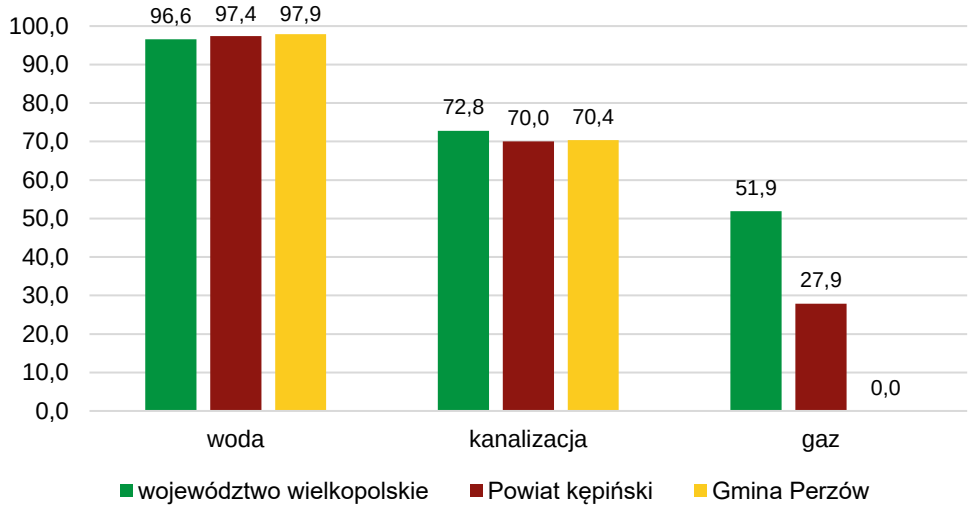

Ryc. 2 Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Perzów w 2020 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Za odbiór i transport odpadów na terenie gminy w 2020 roku odpowiadało Przedsiębiorstwo Komunalno-Transportowe „WENCEL", ul. Poznańska 9, 63-600 Kępno. Zagospodarowaniem odpadów zajmował się natomiast Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa Sp. z o.o. w Kępnie. Na terenie gminy nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – mieszkańcy korzystają z PSZOK w Kępnie. Analizując udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w stosunku do ogółu zbieranych odpadów, w latach 2015-2020 nastąpił wzrost, co świadczy o poprawie systemu gospodarki odpadami.

Postępujące zanieczyszczanie środowiska, którego następstwem są zmiany klimatyczne spowodowane nadmierną ekspansją człowieka na środowisko, zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Od 2020 r. Gmina Perzów współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu „Czyste Powietrze", który oferuje dofinansowania dla mieszkańców na termomodernizację budynków, wymianę wysokoemisyjnych systemów grzewczych oraz zakładanie instalacji OZE. Od 2021 z budżetu gminy można otrzymać dotację na wymianę pozaklasowych źródeł ciepła na źródła ekologiczne oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Perzów. Postępujące zmiany klimatyczne, w tym te związane z gospodarką wodną, mogą negatywnie wpływać na gospodarkę gminy, która w dużej części oparta jest na rolnictwie. Klęski suszy i niedoborów wód mogą powodować niższe plony, a w konsekwencji niższe dochody rolników oraz wyższe ceny żywności. Dodatkowo, udzielane są dotacje z budżetu gminy na finansowanie zadań w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Perzów.

Gospodarka gminy jest również zależna od stanu finansów samorządowych. Dochody na 1 mieszkańca dla Gminy Perzów przewyższały w latach 2016-2020 średnie dochody w powiecie i województwie. Dla wszystkich jednostek dochody te rosły na przestrzeni ostatnich lat, przy czym w roku 2020 średni dochód na mieszkańca w Gminie Perzów wyniósł 7 916,84 zł. Analizując strukturę dochodów i wydatków ogółem w budżecie gminy w latach 2015-2020, zauważa się stały wzrost dochodów. Z kolei od 2017 roku wydatki ogółem kształtowały się na podobnym poziomie, co skutkowało nadwyżką w budżecie, która w 2020 roku wyniosła ponad 7 mln zł. Ujemny wynik budżetu zanotowano tylko

w 2017 roku. W strukturze dochodów coraz mniejszy udział mają subwencje, na rzecz zwiększających się środków z tytułu dotacji. Dochody własne (wraz z udziałem w podatkach centralnych) kształtowały się w okolicach 60% do roku 2019, jednak w roku 2020 spadły o 8 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego. Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, ich największy udział przypadał w działach: oświata i wychowanie, rodzina, administracja publiczna.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Perzów jest wiejską jednostką samorządu terytorialnego, położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, graniczącą z województwem dolnośląskim. Gmina należy do powiatu kępińskiego, oddalona jest o 16 km od siedziby powiatu – miasta Kępna. Dojazd z Perzowa do stolicy województwa – Poznania, trwa około 2 godzin i 30 minut, przy czym najszybsza trasa (przez S5 i Wrocław) jest również najdłuższą (244 km). Z kolei do Wrocławia można dojechać już w 1 godzinę (ok. 70 km). Szansą na zwiększenie dostępności komunikacyjnej do stolicy województwa wielkopolskiego będzie planowana budowa drogi ekspresowej S11. W związku z bliższym położeniem Wrocławia, mieszkańcy czują większą więź z tym miastem, zaspokajają tam swoje potrzeby m.in. kulturalne, rozrywkowe czy edukacyjne (uczelnie wyższe). Szansą w zakresie zwiększenia dostępności transportowej może być planowane przywrócenie do użytkowania linii kolejowej nr 181 na odcinku Kępno – Oleśnica, która przebiega przez Gminę Perzów, wskazane w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz Krajowym Programie Kolejowym do 2023 roku.

Gmina Perzów ma powierzchnię równą 7 500 ha, na którą składa się 14 miejscowości tworzących 9 sołectw: Brzezie, Domasłów, Koza Wielka, Miechów, Perzów, Słupia pod Bralinem, Trębaczów, Turkowy oraz Zbyczyna. Główny ośrodek osadniczy w gminie stanowi położony w północnej części Perzów, który pełni m.in. funkcje administracyjne, edukacyjne, usługowe. Wśród kolejnych największych wsi sołeckich znajdują się Trębaczów, Miechów i Słupia pod Bralinem, przy czym pierwsza z nich również zaspokaja funkcje edukacyjne i usługowe.

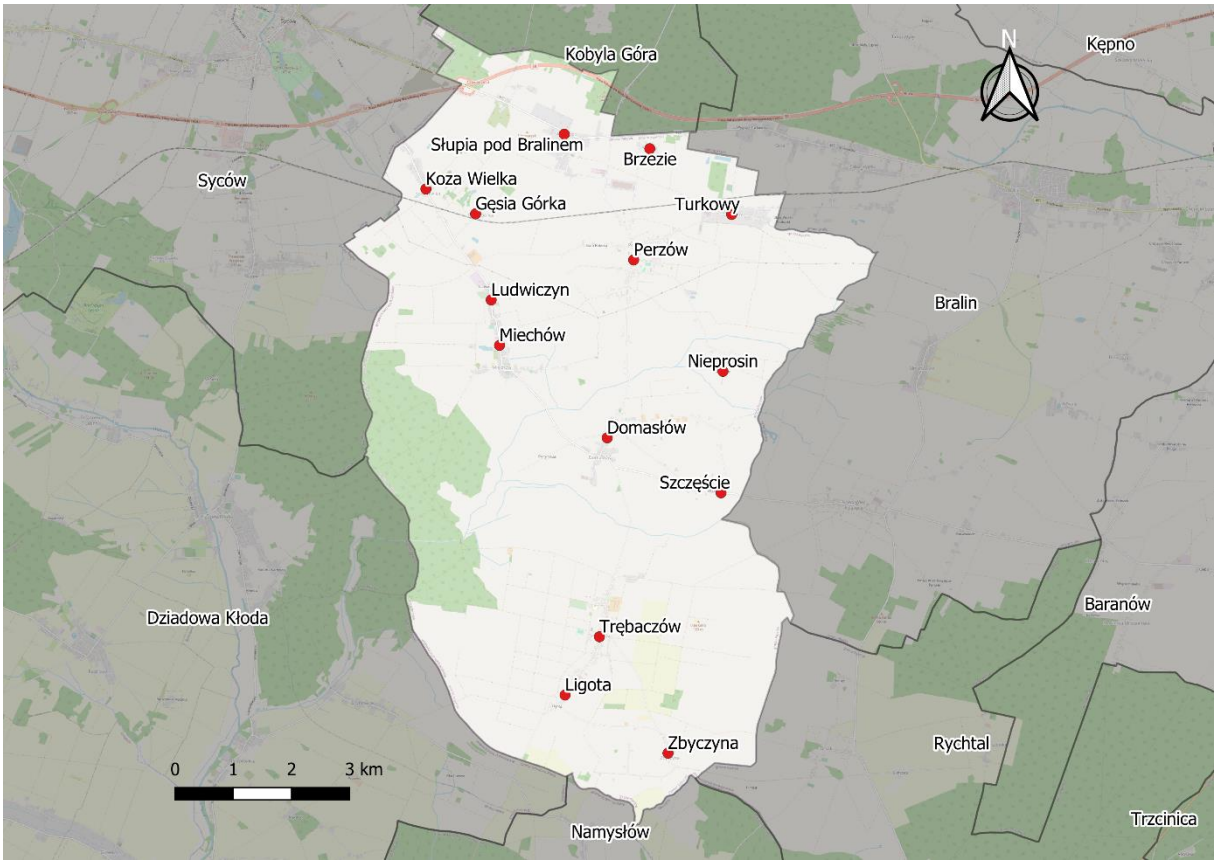

Ryc. 3 Położenie Gminy Perzów względem gmin ościennych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Zdecydowana większość powierzchni gminy użytkowana jest rolniczo (82%). Dominują grunty orne, jednak w okolicach cieków wodnych występują łąki i pastwiska. Utrzymanie łąk wiąże się z gęstą siecią rowów melioracyjnych, co szczególnie widoczne jest we wschodniej części gminy. Miejscami, płatowo występują fragmenty gleb chronionych, o najwyższych klasach bonitacyjnych (I-III), przy czym

większość takich terenów znajduje się w południowej części jednostki. Użytki leśne stanowią 9,5% i skupiają się głównie na południowy zachód od miejscowości Miechów. Pozostały obszar gminy stanowią tereny zabudowane i inne.

Przestrzeń gminy charakteryzuje się stosunkowo płaskim ukształtowaniem terenu (poza niewielkimi wzniesieniami w północnej części, które są elementem mezoregionu Wzgórz Ostrzeszowskich). Takie ukształtowanie oraz brak obszarów ochrony przyrody stwarzają możliwości w zakresie rozwoju gospodarczego gminy, ponieważ nie występują naturalne przeszkody w zakresie wprowadzania zabudowy przemysłowej. Ponadto na terenie Gminy Perzów znajdują się udokumentowane złoża kopalin – kruszywa naturalnego, piasku oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej, a także obszary perspektywiczne i prognostyczne również w zakresie powyższych surowców. Zasoby geologiczne są jednak niewielkie, a z występujących złóż eksploatowane jest tylko jedno - Zbyczyna dz. nr 7/4.

Gmina Perzów została ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego, przyjętym uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Zgodnie z zapisami planu, gmina znajduje się w obrębie wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Ponadto jednostka jest zaklasyfikowana do gmin wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych oraz obszaru o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe.

Kreowanie polityki przestrzennej gminy odbywa się głównie w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjęte uchwałą nr XXVIII/136/2012 Rady Gminy Perzów z dnia 28 grudnia 2012 r. W części kierunkowej studium, wyznaczono tereny wskazane pod rozwój zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej skupiające się w obrębie obecnych miejscowości, przy czym więcej takich terenów znajduje się w północnej części gminy, w tym w miejscowości Perzów. Również w tej części zaprojektowano przestrzeń pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, mieszkaniową wielorodzinną, a także przemysłową – wpływ na to ma bliskość drogi ekspresowej S8. To właśnie w północnej części Gminy Perzów upatruje się największych szans rozwojowych, związanych m.in. z rozwojem przedsiębiorczości, sprowadzeniem inwestorów, a w konsekwencji tworzeniem nowych miejsc pracy i odwróceniem negatywnych tendencji demograficznych. W zachodniej i południowej części gminy, w studium zaplanowano również obszary rozmieszczenia elektrowni wiatrowych. W celu zwiększenia energii produkowanej ze źródeł odnawialnych przystąpiono do prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dotyczącym właśnie farm wiatrowych, jednak prace wstrzymano ze względu na zmiany w prawie.

Prawo miejscowe w zakresie gospodarki przestrzennej stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP). W Gminie Perzów obowiązują 2 MPZP, które zajmują łącznie około 2% powierzchni gminy. Niewielkie pokrycie miejscowymi planami implikuje konieczność kreowania polityki przestrzennej w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy, które określają zasady zagospodarowania terenu działek, na których nie obowiązuje MPZP. Liczba wydawanych decyzji tego typu zwiększała się w ostatnich latach, a w 2021 roku wyniosła 57.

Walory przyrodnicze i kulturowe przejawiają się głównie w wiejskim charakterze gminy. Tereny rolnicze oraz przebiegające wśród nich drogi i zadrzewienia, stanowią atrakcyjne miejsca dla amatorów wędrówek pieszych lub rowerowych. Na terenie gminy zlokalizowanych jest wiele stanowisk archeologicznych oraz zabytków. Wśród najcenniejszych wyróżnia się elementy infrastruktury sakralnej – kościoły w miejscowościach: Koza Wielka, Słupia pod Bralinem, Trębaczów, Turkowy oraz Domasłów.

4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

Dopełnieniem danych statystycznych analizowanych podczas diagnozy Gminy Perzów jest spojrzenie na podstawowe elementy funkcjonowania gminy z perspektywy jej mieszkańców. W celu poznania opinii dotyczącej jakości życia, potrzeb i określenia priorytetów rozwojowych, przeprowadzono badanie ankietowe w postaci kwestionariusza on-line. Ankietyzacja trwała od 6 września do 27 października 2021 roku.

Respondenci odpowiadali na pytania zamknięte dotyczące działalności gminy w 6 obszarach tematycznych: edukacja i kultura, społeczeństwo, gospodarka, środowisko i przestrzeń, infrastruktura techniczna oraz turystyka i rekreacja. Następnie zapytano mieszkańców o priorytety rozwoju oraz wizytówkę, z którą powinna być kojarzona Gmina Perzów.

W ankiecie wzięło udział 96 osób, wśród których przeważały kobiety (57,3%). Struktura wiekowa respondentów była dość zróżnicowana – około 27% stanowiły osoby w wieku 26-35 lat. Nieco mniejszy udział miały osoby w wieku 36-45 lat (20%), w wieku 46-55 lat (17%) oraz w wieku 56-65 lat (15%). Niewielką reprezentacją odznaczały się grupy najmłodszych mieszkańców (do 25 roku życia) oraz najstarszych (powyżej 65 roku życia). Połowa ankietowanych to osoby pracujące na umowę o pracę, a 22% stanowią emeryci i renciści. Pozostałe grupy społeczne biorące udział w badaniu to uczniowie i studenci, rolnicy, przedsiębiorcy oraz osoby bezrobotne. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji gminy

W skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy Gminy Perzów najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,32), z kolei najgorzej w zakresie gospodarki (średnia ocena wynosiła 2,42). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,61 do 2,93.

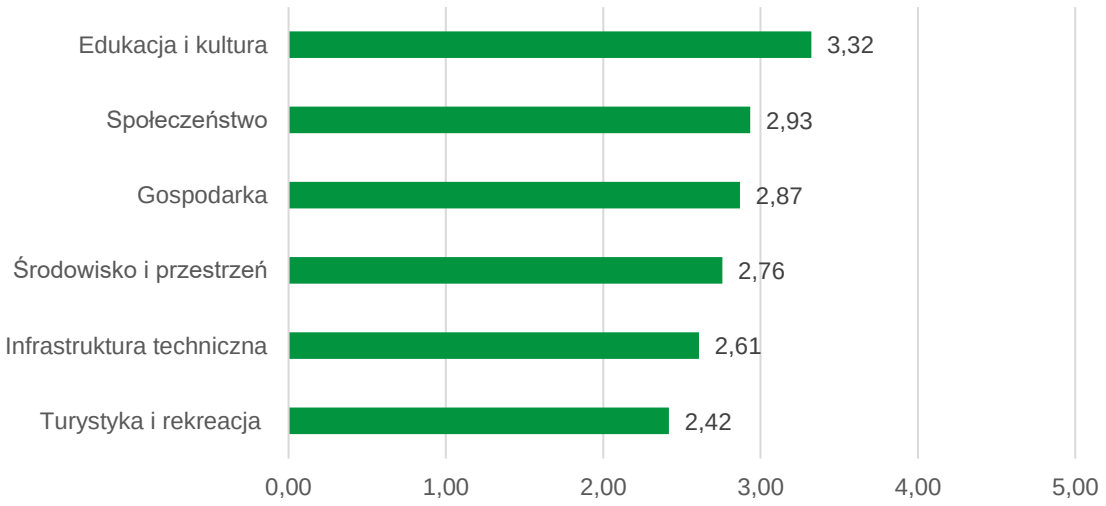

Ryc. 4 Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane przez ankietowanych elementy w poszczególnych obszarach. Najniżej ocenione ze wszystkich obszarów zostały połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami (1,63). Negatywne oceny, które nie przekroczyły średniej 2,0, otrzymały również funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy (1,65) oraz dostęp do

specjalistycznej opieki medycznej (1,66). Z kolei wśród najlepiej ocenianych aspektów znalazł się dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,13), a także dostęp do edukacji przedszkolnej (4,05) i jakość infrastruktury w szkołach podstawowych.

Tab. 1 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najwyżej oceniane	Najniżej oceniane
Społeczeństwo	Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy	Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy/połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami
Środowisko i przestrzeń	System odbioru odpadów na terenie gminy	Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci kanalizacyjnej/dostęp do Internetu w gminie	Jakość sieci gazowej
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	System ścieżek rowerowych/działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	Działalność świetlic wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

Jednym z pytań w ankiecie było wskazanie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w ciągu najbliższych lat. Wśród najczęściej wskazywanych priorytetów zdecydowanie przeważają: poprawa infrastruktury drogowej, w tym dróg i chodników, na którą wskazało 61 osób. Po 57 osób zaznaczyło również poprawę dostępu do usług medycznych oraz rozbudowę ścieżek pieszo-rowerowych.

Kolejne odpowiedzi odznaczały się wyraźnie mniejszym zainteresowaniem, jednak na poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego zagłosowało 30 osób, a nieco mniej na rozwój sieci gazowej lub wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię ze źródeł odnawialnych (OZE). Pozostałe odpowiedzi uzyskały mniej wskazań, co widoczne jest na poniższym wykresie.

Ryc. 5 Główne priorytety rozwoju Gminy Perzów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ankietowani zostali również zapytani o to, co ich zdaniem powinno być wizytówką Gminy Perzów. Mieszkańcy wskazywali zarówno na elementy, które już funkcjonują na terenie gminy, jak i takie, które wymagają poprawy, ale mają duży potencjał. Wśród najczęściej pojawiających się zagadnień w kontekście wizytówki można wymienić: zadbaną i czystą gminę, czyste powietrze, zabytki, infrastrukturę, tereny rekreacyjne i sportowe, krajobraz, staw w Miechowie. Respondenci jako wizytówkę gminy widzą również wsparcie seniorów i osób niesamodzielnych. Ciekawym elementem wyróżniającym mogłyby być również ścieżki rowerowe, a także świetlice wiejskie jako serce każdej wioski.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT stanowi zebranie i uporządkowanie informacji i wniosków, które wynikają z przeprowadzonej diagnozy Gminy Perzów. SWOT jest powszechnie wykorzystywany w jednostkach samorządu terytorialnego w celu porównania silnych i słabych stron wynikających z uwarunkowań mikroekonomicznych z szansami i zagrożeniami, które wpływają na gminę z zewnątrz (uwarunkowania makroekonomiczne). Analizy SWOT dla Gminy Perzów dokonano w oparciu o:

1) wnioski z opisu charakterystyki gminy;
2) analizę dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących na terenie gminy,
3) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
4) wyniki badań ankietowych przeprowadzanych od 6 września do 27 października 2021 roku;
5) informacje ze spotkania strategicznego, które odbyło się w dniu 9 listopada 2021 roku oraz warsztatów strategicznych z 30 listopada 2021.

Analizę SWOT dla Gminy Perzów przedstawiono w poniższym zestawieniu.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• wyznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy tereny przeznaczone pod zabudowę przemysłową i usługową w północnej części gminy, w sąsiedztwie drogi ekspresowej S8 i węzła Syców Wschód, • korzystne warunki środowiskowe, które nie stanowią szczególnej bariery dla rozwoju działalności gospodarczej, • dobre warunki do rozwoju sieci osadniczej, w oparciu o aktualne jednostki osadnicze, • dostępność i niewielkie oddalenie od dużych rynków zbytu dla produktów rolniczych (Kalisz, Wrocław), • niezmienny, stosunkowo wysoki udział osób w wieku kreatywnym (25-34 lata) w ostatnich latach, świadczący o dobrej sytuacji w zakresie dostępności pracowników na rynku pracy, • dobra sytuacja finansowa budżetu gminy – przewaga dochodów nad wydatkami w ostatnich analizowanych latach, • polityka senioralna – Dzienny Dom Seniora oraz Klub Seniora w Domasłowie, • wysoko oceniony przez mieszkańców poziom opieki nad dziećmi do lat 3, • bogate zaplecze oraz działalność instytucji kultury: Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie oraz Biblioteki Publicznej w Perzowie, • wysokiej jakości infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym ścieżki edukacyjne i ogród dydaktyczny, • dobrze wyposażone place zabaw i siłownie zewnętrzne w miejscowościach gminnych, • cykliczne organizowane wydarzenia z zakresu kultury i sportu np. turnieje piłki nożnej i tenisa ziemnego, festyn rodzinny, Dni Gminy Perzów,	• stopniowy spadek liczby ludności w ujęciu ostatnich dziesięciu lat, • negatywne wskaźniki demograficzne wpływające na stan liczby ludności – ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny, • niekorzystne położenie względem głównego ośrodka województwa wielkopolskiego – Poznania, • niewystarczająca dostępność mieszkań na terenie gminy, wpływająca na migrację młodych osób do innych jednostek, • duży udział dróg nieutwardzonych wśród wszystkich dróg na terenie gminy oraz niezadowalający stan niektórych dróg asfaltowych, • brak sieci gazowej na terenie gminy, • niewielkie pokrycie gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (2%), mogące wpływać na zmniejszenie atrakcyjności gminy dla deweloperów i przedsiębiorców oraz potencjalnie negatywnie oddziałujące na ład przestrzenny, • niski dostęp do usług medycznych na terenie gminy, • niewystarczający dostęp do opieki psychologicznej dla mieszkańców, szczególnie dla dzieci, • brak chodników przy znacznej ilości odcinków dróg, skutkujący potencjalnym niebezpieczeństwem przy drogach, • niewykorzystany potencjał świetlic wiejskich, • niewystarczający dostęp do Biblioteki Publicznej w Perzowie, wynikający z braków infrastrukturalnych jednostki, • brak mieszkań wspomaganych i mieszkań chronionych; niewykorzystany potencjał w postaci

- prowadzenie programu stypendialnego motywującego uczniów do nauki,
- dobra współpraca pomiędzy Urzędem Gminy w Perzowie a jednostkami organizacyjnymi, w tym szkołami.

SZANSE

- dogodne położenie komunikacyjne względem większych ośrodków miejskich, szczególnie Wrocławia, dzięki drodze ekspresowej S8,
- polepszenie dostępności komunikacyjnej ze stolicą województwa poprzez planowaną budowę drogi ekspresowej S11,
- wypromowanie wraz z organizacjami pozarządowymi produktów z derenia jako produktu lokalnego,
- coraz większa popularność i dostępność indywidualnych systemów OZE,
- zmiany prawne zwiększające możliwości sprzedaży bezpośredniej dla rolników i wytwórców lokalnych produktów,
- wskazanie w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz Krajowym Programie Kolejowym do 2023 roku planów przywrócenia do eksploatacji linii kolejowej nr 181 na odcinku Kępno – Oleśnica, która przebiega przez Gminę Perzów,
- trendy społeczne związane ze wzrostem świadomości ekologicznej ludności oraz dostrzeganie korzyści w podejmowaniu rozwiązań prośrodowiskowych,
- pogłębianie współpracy międzysamorządowej z gminami partnerskimi i ich związkami (w tym LGD „Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski").

budynków niepełniących już swoich funkcji np. przedszkola,
- dalsza potrzeba uzupełniania bazy infrastrukturalnej i wyposażenia w placówkach oświatowych,
- mała dostępność ścieżek pieszo-rowerowych (1 ścieżka o długości około 2 km),
- zróżnicowane wyniki egzaminów państwowych pomiędzy szkołami podstawowymi w gminie.

ZAGROŻENIA

- silna konkurencja Wrocławia w zakresie odpływu wykwalifikowanej kadry z terenu Gminy Perzów,
- negatywne skutki gospodarcze i ekonomiczne wynikające z ogólnoświatowej pandemii COVID-19, przejawiające się m.in. wzrostem liczby osób bezrobotnych,
- postępujące zmiany klimatyczne i związane z nimi anomalie pogodowe, możliwości wystąpienia suszy oraz utrudnienia w dostępnie do wody, co może wpływać na gospodarkę gminy oraz zdrowie i jakość życia mieszkańców,
- wzrost senioralnego obciążenia demograficznego, świadczący o zachodzącym stopniowo procesie starzenia się społeczeństwa, wraz z negatywnymi prognozami w tym zakresie,
- częste zmiany przepisów, m.in. w zakresie gospodarki odpadami oraz zwiększające się koszty utrzymania tego systemu.

CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PERZÓW

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 jest dokumentem, w którym dokonano diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej jednostki samorządowej. Analizie poddano zarówno mocne i słabe strony wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które świadczą o jej potencjale, jak i szanse, i zagrożenia płynące z zewnątrz. Bazując na potencjałach gminy i mając na uwadze występujące w niej problemy, przystąpiono do opracowania części programowej strategii. W procesie tworzenia założeń strategicznych niezwykle istotne było określenie misji i wizji.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, którymi kierują się władze gminy oraz interesariusze uczestniczący w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia, misja Gminy Perzów brzmi następująco:

Misją Gminy Perzów jest stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju, przestrzeni bezpiecznej i atrakcyjnej do zamieszkania, przyjaznej dla przedsiębiorczości, przy aktywnej współpracy mieszkańców, instytucji samorządowych i społecznych.

Wizja jest to obraz przyszłości, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Perzów w perspektywie strategicznej – w 2030 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Wizja Gminy Perzów w 2030 roku to:

Gmina Perzów w 2030 roku jest gminą inwestycji, tradycji i dobrych sąsiedzkich relacji, dostępną dla wszystkich, otwartą oraz rozwijającą się w zgodzie z naturą. Jest to miejsce przyjazne i atrakcyjne, wspierające rozwój zainteresowań i realizowanie pasji mieszkańców.

Najważniejszym założeniem funkcjonowania Gminy Perzów jest zapewnienie warunków do zrównoważonego rozwoju, który pozwoli na zwiększenie i polepszenie gospodarki gminy, jednocześnie zachowując walory środowiska naturalnego. Włodarzom gminy oraz interesariuszom strategii zależy na tworzeniu bezpiecznej i atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców, którzy stanowią najważniejszy potencjał jednostki. Istotne jest również zapewnienie niezbędnego zaplecza dla obecnych przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów, którzy mają duży wpływ na stan finansów samorządowych, a w konsekwencji na możliwości rozwojowe gminy. Wśród najważniejszych wartości znajduje się także

współpraca na wielu płaszczyznach pomiędzy mieszkańcami, instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi, a także zachowanie tradycji i wiejskiego charakteru gminy idącego w parze z rozwojem.

Podczas warsztatów kreatywnych, na których interesariusze strategii wraz z Zespołem ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 pracowali nad stworzeniem wizji, misji oraz celów i kierunków działań strategicznych, powstał projekt „Obrazu Gminy Perzów w 2030 roku", który zamieszczono poniżej.

Ryc. 6 Obraz Gminy Perzów w 2030 roku
Źródło: materiał opracowany podczas warsztatów strategicznych

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji, określono cele strategiczne odpowiadające trzem głównym priorytetom rozwoju – przestrzeni, gospodarce i społeczeństwu. Cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań zostały opracowane na podstawie założeń ustalonych podczas warsztatów strategicznych. Wyróżniono 3 cele strategiczne:

CEL I: ZAPEWNIENIE ATRAKCYJNEJ PRZESTRZENI I CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE PERZÓW

CEL II: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY PERZÓW

CEL III: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA I ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PERZÓW

Cele strategiczne Gminy Perzów odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: ZAPEWNIENIE ATRAKCYJNEJ PRZESTRZENI I CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE PERZÓW	**CEL II: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY PERZÓW**	**CEL III: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA I ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PERZÓW**
CELE OPERACYJNE:		
1.1. POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ 1.2. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY 1.3. RACJONALNE GOSPODAROWANIE PRZESTRZENIĄ	2.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE GMINY 2.2. INTENSYFIKACJA PROMOCJI GMINY	3.1. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI 3.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH 3.3. ROZWÓJ SFERY KULTURALNEJ I REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY 3.4. PRZECIWDZIAŁANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ

CEL STRATEGICZNY I: ZAPEWNIENIE ATRAKCYJNEJ PRZESTRZENI I CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE PERZÓW

1.1. POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ.
1.2. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY.
1.3. RACJONALNE GOSPODAROWANIE PRZESTRZENIĄ.

Rozwój każdej jednostki samorządu terytorialnego powinien być silnie osadzony w efektywnie zaplanowanej przestrzeni. Z jednej strony pozwala to na prawidłowe funkcjonowanie gospodarki na terenie gminy przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego, z drugiej natomiast wpływa na jakość życia mieszkańców i ich codzienne funkcjonowanie. Aby stworzyć taką przestrzeń, należy kierować się zasadami zrównoważonego rozwoju, uwzględniającymi w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz estetyczne.

Na funkcjonalność przestrzeni w dużej mierze wpływa infrastruktura – zarówno komunikacyjna, jak i sieciowa, związana z doprowadzaniem wody, odprowadzaniem ścieków oraz ich odpowiednim zagospodarowaniem. W Gminie Perzów znaczący jest brak dostępu do sieci gazowej, który może wpływać na atrakcyjność jednostki w oczach zarówno potencjalnych mieszkańców, jak i inwestorów. Przestrzeń gminy to również walory środowiska naturalnego, które poddawane są ciągłej presji oraz degradacji ze strony działalności człowieka. Konieczne jest więc podjęcie działań, które z jednej strony pozwolą ograniczyć tego rodzaju presje, a z drugiej pozwolą na adaptację przestrzeni do zmieniających się warunków klimatycznych i uwarunkowań środowiskowych. Podejmowanie wszelkich działań musi być zgodne z zaplanowaną i zrównoważoną polityką przestrzenną, która zapobiega powstawaniu konfliktów przestrzenno-funkcjonalnych oraz chaosu urbanistycznego.

W ramach pierwszego celu strategicznego zaproponowano trzy cele operacyjne, stanowiące podstawę do realizacji kierunków działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich wdrożenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL OPERACYJNY 1.1.: POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ	
Kierunki działań:	1) Budowa nowych oraz poprawa stanu istniejących dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych, 2) Współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu w zakresie remontu i rozbudowy sieci dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych, 3) Budowa nowych i modernizacja istniejących punktów i linii oświetlenia drogowego, 4) Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej na terenie gminy oraz modernizacja istniejącej sieci, 5) Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy oraz modernizacja istniejącej sieci, 6) Zwiększenie wydajności ujęć wody m.in. poprzez modernizację i budowę stacji uzdatniania wody, 7) Uzbrajanie w sieć techniczną nowych terenów, w szczególności terenów inwestycyjnych, 8) Stwarzanie możliwości doprowadzenia sieci gazowej do gospodarstw domowych na terenie gminy, w tym współpraca z dostawcami gazu, 9) Modernizacja oczyszczalni ścieków w celu dostosowania jej do potrzeb rozwijającej się gminy.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Poprawa dostępności komunikacyjnej miejscowości gminnych, • Rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy (drogi gminne, powiatowe), • Poprawa stanu i jakości obecnej infrastruktury drogowej, • Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie gminy, • Zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego, • Zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem nowych mieszkańców i przedsiębiorców, • Polepszenie jakości środowiska wodnego dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków, • Poprawa dostępu i zmniejszenie liczby awarii infrastruktury wodociągowej.
Wskaźniki osiągnięcia celu:	• Długość wybudowanych dróg (km), • Długoś wyremontowanych dróg (km), • Długość sieci wodociągowej (km), • Długość sieci kanalizacyjnej (km), • Liczba awarii sieci wodociągowej na terenie gminy (szt.), • Udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej (%), • Udział mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej (%), • Udział mieszkańców mających dostęp do sieci gazowej (%).
CEL OPERACYJNY 1.2.: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY	
Kierunki działań:	1) Poprawa jakości powietrza m.in. poprzez: • Wymianę starych kotłów na niskoemisyjne, w tym wsparcie mieszkańców w tym zakresie w formie dotacji, • Gazyfikację miejscowości na terenie gminy, • Poprawę efektywności energetycznej obiektów publicznych, 2) Rozwój systemów „zielonej” i „błękitnej” infrastruktury, w tym zadrzewień, łąk kwietnych oraz innych terenów zieleni, 3) Likwidacja dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy, 4) Edukacja środowiskowa i proekologiczna skierowana dla wszystkich grup społecznych, przy wykorzystaniu różnego rodzaju kanałów informacji, w tym mediów społecznościowych, 5) Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, w tym suszy, m.in. poprzez rozwój, poprawę i prawidłowe utrzymanie sieci melioracyjnej, zwiększenie naturalnej retencji środowiska oraz budowę systemów małej retencji, 6) Ochrona istniejących cennych siedlisk roślin i zwierząt, 7) Tworzenie warunków do rozwoju energetyki odnawialnej, w tym indywidualnych systemów OZE oraz w obiektach należących do Gminy Perzów, 8) Wsparcie mieszkańców w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, retencji wodnej oraz postępowania z odpadami, • Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych, • Zabezpieczenie gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych,

	• Stworzenie systemu „zielonej” i „błękitnej” infrastruktury, co poza efektem ekologicznym będzie miało również efekt estetyczny.
Wskaźniki osiągnięcia celu:	• Liczba wymienionych kotłów (szt.), • Wskaźniki czystości powietrza – liczba dni z przekroczeniami, • Liczba wykonanych nasadzeń drzew (szt.), • Liczba dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy (szt.), • Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt.).
CEL OPERACYJNY 1.3.: RACJONALNE GOSPODAROWANIE PRZESTRZENIĄ	
Kierunki działań:	1) Przeznaczanie oraz uzbrajanie terenów pod zabudowę mieszkaniową, produkcyjną oraz usługową, 2) Przeznaczanie terenów pod rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii, 3) Zapewnienie ochrony ładu przestrzennego poprzez tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla newralgicznych obszarów gminy, 4) Ograniczenie kolizji funkcjonalno-przestrzennych i społecznych poprzez zrównoważone projektowanie przestrzeni, 5) Ograniczenie zabudowy rozproszonej w związku z wysokimi kosztami uzbrojenia.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Rozwój zabudowy z zachowaniem ładu przestrzennego, • Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni, • Usystematyzowanie polityki przestrzennej, • Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy.
Wskaźniki osiągnięcia celu:	• Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy (WZ) (szt.), • Powierzchnia gminy objęta MPZP (%).

CEL STRATEGICZNY II: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY PERZÓW

2.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE GMINY

2.2. INTENSYFIKACJA PROMOCJI GMINY

Gospodarka Gminy Perzów opiera się w dużej mierze na rolnictwie. W skali kraju zauważa się coraz powszechniejszą rezygnację z prowadzenia małych, rodzinnych gospodarstw rolnych, na czym zyskują gospodarstwa wielkoobszarowe. Poza aspektami ekonomicznymi (coraz mniej opłacalne są małe gospodarstwa) ma to również wymiar środowiskowy i krajobrazowy – zanikają elementy krajobrazu rolniczego wpływające na bioróżnorodność, a na ich miejsce pojawiają się coraz większe, ubijające glebę maszyny rolnicze oraz środki ochrony roślin i nawozy. Należy jednak podejmować działania mające na celu zachowanie spokojnego, wiejskiego charakteru gminy przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców, w tym rolników. W ostatnich latach zauważa się jednak coraz większy rozwój sektora przemysłowego i logistycznego, między innymi w powiązaniu z przebiegającą przez gminę drogą ekspresową.

Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego powinno zarówno obejmować obecnych mieszkańców i przedsiębiorców, w tym wspomnianych rolników, ale również stwarzać szanse na sprowadzenie do gminy inwestorów zewnętrznych, za którymi do jednostki napłynie nowy kapitał. Ze względu na charakter gminy, należy również promować produkty lokalne oraz zwiększać świadomość historii i tradycji regionu, zarówno wśród społeczności lokalnej jak i odwiedzających gości.

W ramach drugiego celu strategicznego zaproponowano dwa cele operacyjne, stanowiące podstawę do realizacji kierunków działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich wdrożenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL OPERACYJNY 2.1.: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE GMINY	
Kierunki działań:	1) Wsparcie lokalnych przedsiębiorców w rozwoju działalności na terenie gminy m.in. poprzez system zachęt i czasowych zwolnień z podatków, 2) Utworzenie punktu informacyjnego oraz pomocy prawnej w Urzędzie Gminy dla obecnych i potencjalnych przedsiębiorców, 3) Stworzenie oferty dla potencjalnych inwestorów, w tym przy wykorzystaniu terenów położonych w pobliżu trasy S8, 4) Stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy – aktywizacja zawodowa mieszkańców m.in. poprzez systemy szkoleń, wykładów, kursów, 5) Stworzenie punktu sprzedaży bezpośredniej produktów lokalnych.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, • Zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie gminy, • Aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • Zmniejszenie bezrobocia, • Umożliwienie lokalnym wytwórcom sprzedaży produktów na lokalnym rynku, co m.in. pozwoli zredukować koszty transportu.

Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy ogółem (szt.), • Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy w ostatnim roku (szt.), • Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (%).
CEL OPERACYJNY 2.2.: INTENSYFIKACJA PROMOCJI GMINY	
Kierunki działań:	1) Wsparcie finansowe i organizacyjne grup społecznych działających lokalnie (m.in. przy szkołach, Kół Gospodyń Wiejskich, stowarzyszeń, Ochotniczych Straży Pożarnych, zespołów artystycznych, organizacji sportowych), 2) Polepszenie przekazu informacji o przedsięwzięciach kulturalnych, integracyjnych m.in. poprzez utworzenie i aktualizowanie kalendarza cyklicznych wydarzeń, 3) Opracowanie spójnego systemu promocji gminy m.in. w postaci publikacji, filmów, ulotek, folderów, gazet, stron internetowych oraz środków masowego przekazu i mediów społecznościowych, 4) Ochrona zabytków na terenie gminy oraz współpraca z zarządcami obiektów zabytkowych w tym zakresie, 5) Promowanie historii gminy, szczególnie wśród młodszych pokoleń, m.in. poprzez utworzenie punktu historii np. w formie gabloty lub izby pamięci, 6) Stworzenie produktu lokalnego promującego gminę (m.in. przetwory z derenia).
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Promocja Gminy Perzów na arenie ponadlokalnej, • Potencjalna zachęta do osiedlenia się nowych mieszkańców na terenie gminy, • Zwiększenie wśród mieszkańców świadomości lokalnej tradycji i historii.
Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba wydanych publikacji na temat gminy (szt.), • Liczba produktów lokalnych (szt.), • Liczba zorganizowanych grup społecznych współpracujących z gminą (szt.), • Liczba wydarzeń cyklicznych w kalendarzu rocznym (szt.).

CEL STRATEGICZNY III: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA I ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PERZÓW

3.1. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

3.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH

3.3. ROZWÓJ SFERY KULTURALNEJ I REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY

3.4. PRZECIWDZIAŁANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ

Najważniejszym potencjałem Gminy Perzów są jej mieszkańcy. Zapewnienie wysokiej jakości życia, co jest nadrzędną wartością gminy, przejawia się między innymi poprzez wysokiej jakości usługi społeczne, rozwój kultury i rekreacji, a także przeciwdziałanie wykluczeniu i izolacji społecznej.

Gmina Perzów dostrzega potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób, które trwale lub czasowo mają szczególne potrzeby w zakresie przemieszczania się, komunikacji czy dostępu do obiektów publicznych. Z tego względu podjętych zostanie szereg działań związanych z poprawą dostępności architektonicznej, komunikacyjnej, informacyjnej i cyfrowej. Usługi społeczne rozwijane będą na kilku płaszczyznach: opieki nad dziećmi i edukacji, kultury, sportu i rekreacji, aktywizacji seniorów i zapewnieniu zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego. W Gminie Perzów zauważa się istotny potencjał związany ze świetlicami wiejskimi, które przy odpowiedniej organizacji i zaangażowaniu (nie tylko samorządowców, ale również mieszkańców i stowarzyszeń), mogą stać się lokalnymi centrami kultury, rekreacji, spotkań oraz wymiany doświadczeń międzypokoleniowych. Równie istotne jest zapewnienie bezpiecznej płaszczyzny do podejmowania działań integracyjnych, inicjowanych zarówno ze strony gminy, jak i lokalnych liderów, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców.

W ramach trzeciego celu strategicznego zaproponowano cztery cele operacyjne, stanowiące podstawę do realizacji kierunków działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich wdrożenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL OPERACYJNY 3.1.: ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	
Kierunki działań:	1) Zapewnienie dostępności architektonicznej poprzez zniesienie barier w miejscach publicznych m.in. poprzez wykorzystanie wind, podjazdów, likwidacji wysokich progów, 2) Zapewnienie dostępności transportowej, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami, w tym zakup samochodu przeznaczonego do transportu osób ze specjalnymi potrzebami, 3) Zapewnienie dostępności komunikacyjno-informacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez umożliwienie obsługi w obiektach gminnych w języku migowym, stosowanie pętli indukcyjnych, 4) Dostosowanie mieszkań będących w zasobie gminnym dla osób ze szczególnymi potrzebami, 5) Szkolenia dla pracowników zatrudnianych przez gminę współpracujących z osobami ze szczególnymi potrzebami.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• zwiększenie dostępności obiektów i budynków gminnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, • zwiększenie samodzielności osób ze szczególnymi potrzebami,

	• poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami przy budynkach użyteczności publicznej (szt.), • Liczba zamontowanych/wybudowanych podnośników, podjazdów, wind przy obiektach publicznych (szt.), • Liczba mieszkań w zasobie gminnym dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.).
CEL OPERACYJNY 3.2.: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH	
Kierunki działań:	1) Zwiększenie dostępności do lokali socjalnych i komunalnych dla osób potrzebujących, w tym dostosowanie do celów mieszkaniowych budynków gminnych, które nie pełnią już swojej funkcji, a także budowa nowej i modernizacja istniejącej bazy lokalowej, 2) Zwiększenie wyposażenia oraz modernizacja bazy edukacyjnej na terenie gminy, w tym budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów włączonych do sieci szkół i przedszkoli, 3) Wspieranie rozwoju nauczycieli poprzez zapewnienie szkoleń i możliwości podnoszenia kwalifikacji, 4) Wzrost dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3, m.in. poprzez zwiększenie liczby miejsc w takich placówkach, poszukiwanie i promowanie alternatywnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi, 5) Współpraca Urzędu Gminy w Perzowie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie oraz organizacji pozarządowych w zakresie programów i działań profilaktycznych, 6) Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny oraz opieka wytchnieniowa w rodzinach osób z niepełnosprawnością.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych, • Poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach, • Stałe podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej, • Powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • Przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, • Wsparcie osób niesamodzielnych, chorych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin.
Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), • Liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach w ciągu roku (os.), • Liczba działań profilaktycznych zorganizowanych w gminie w ciągu roku (szt.),

	• Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny oraz opieką wytchnieniową (szt.).
CEL OPERACYJNY 3.3.: ROZWÓJ SFERY KULTURALNEJ I REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY	
Kierunki działań:	1) Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców każdego sołectwa przy wykorzystaniu ogólnodostępnej infrastruktury, 2) Stworzenie lokalnych „mini-centrów kultury" poprzez utworzenie koncepcji cyklicznych wydarzeń organizowanych dla równych grup społecznych w świetlicach wiejskich i innych obiektach publicznych, 3) Rozbudowa infrastruktury bibliotecznej w gminie, w tym adaptacja/przebudowa/rozbudowa nieruchomości gminnej na potrzeby lokalowe Biblioteki Publicznej w Perzowie, 4) Stworzenie spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oznakowanie, przystanki rowerowe itp.), 5) Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej w miejscowościach gminnych m.in. budowa, doposażenie i odpowiednie utrzymanie placów zabaw, siłowni zewnętrznych, miejsc spotkań lokalnej społeczności, a także modernizacja i zagospodarowanie istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej, 6) Opracowanie koncepcji oraz budowa nowych ścieżek edukacyjnych, rozwijających wiedzę mieszkańców m.in. w zakresie ekologii, przy wykorzystaniu naturalnych zasobów gminy, 7) Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów kulturalnych na terenie gminy, w tym przebudowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury użytkowej Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców w celu poprawy stanu zdrowia oraz zmniejszenia liczby chorób cywilizacyjnych, • Dopasowanie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej do zmieniającej się struktury demograficznej, • Integracja mieszkańców, • Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców w oparciu m.in. o infrastrukturę świetlic wiejskich, • Zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w gminie.
Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych w roku (szt.), • Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.), • Liczba czytelników korzystających z zasobów biblioteki w ujęciu rocznym (os.), • Długość ścieżek pieszo-rowerowych lub rowerowych na terenie gminy (km).
CEL OPERACYJNY 3.4.: PRZECIWDZIAŁANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ	
Kierunki działań:	1) Aktywna integracja społeczeństwa m.in. poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, sportowych, spotkań okolicznościowych lokalnej społeczności, 2) Stworzenie warunków wspólnej płaszczyzny działań integracyjnych wśród mieszkańców, Urzędu Gminy w Perzowie, jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych,

	3) Zwiększanie dostępności do pomocy psychologicznej dla wszystkich grup wiekowych, szczególnie dla dzieci i młodzieży oraz seniorów, 4) Zapewnienie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i wymagających pomocy i opieki specjalistycznej, w tym usług opiekuńczych, 5) Cyfryzacja usług publicznych wraz z zapewnieniem odpowiednich szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym dla osób starszych.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań:	• Zagospodarowanie czasu wolnego dla różnych grup społecznych, • Zwiększenie integracji międzypokoleniowej oraz integracja mieszkańców z różnych miejscowości na terenie gminy, • Integracja rdzennej ludności z mieszkańcami napływowymi, • Wsparcie dla osób starszych, • Zmniejszenie izolacji społecznej i zaburzeń psychicznych z tym związanych.
Wskaźniki osiągnięcia działań:	• Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych, integracyjnych (szt.), • Średniotygodniowa liczba godzin dostępności do pomocy psychologicznej w ujęciu rocznym (godz.), • Liczba uczestników kursów z zakresu cyfryzacji i informatyki (os.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Perzów, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Gmina Perzów została ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Zgodnie z zapisami planu, gmina znajduje się w obrębie wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Za kluczowy cel polityki przestrzennej tego obszaru przyjęto kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru. W ramach realizacji plan wyznacza 6 celów polityki przestrzennej, jakimi są:

- poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ochrona dziedzictwa kulturowego,
- wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- poprawa dostępności komunikacyjnej,
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Dla każdego z wymienionych celów, plan określa zasady zagospodarowania. Wśród najważniejszych należy wymienić przede wszystkim przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, zachowanie tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, rewitalizację i ochronę obszarów o wysokich walorach historyczno-kulturowych oraz ich efektywne wykorzystanie (np. dla celów turystyki), ochronę najlepszych gleb i poprawę bilansu wodnego, modernizację sieci drogowej i kolejowej, rozwój transportu zbiorowego oraz poprawę dostępności sieci infrastruktury technicznej.

Gmina Perzów została także zaklasyfikowana w planie do obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych. Są to obszary będące poza bezpośrednim wpływem najważniejszych ośrodków gospodarczych regionu, a zatem cechujące się ograniczonymi możliwościami rozwojowymi i obniżonym dostępem do usług publicznych. Obszary te są również narażone na niszczenie zabudowy i walorów przyrodniczych. Z tego względu są one nad wyraz istotne pod względem zapewnienia spójności regionu.

Gminę zaklasyfikowano także do obszaru o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe – ze względu na niskie wskaźniki dostępności do kanalizacji, opieki przedszkolnej, usług zdrowia, usług kultury i o najwyższym czasie dojazdu do ośrodków subregionalnych (Gniezno, Kalisz, Konin, Leszno, Piła) i miasta wojewódzkiego – Poznania. Obszar ten wymaga szczególnej interwencji, ponieważ zjawiska te obniżają atrakcyjność inwestycyjną gminy. Głównymi celami polityki regionalnej w tych obszarach są m.in. poprawa dostępności komunikacyjnej do usług i wsparcie zaangażowania podmiotów gospodarki społecznej w realizację usług publicznych, modernizacja sieci drogowej i budowa spójnej lokalnej sieci dróg, w tym ścieżek rowerowych.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy Perzów dominują tereny rolnicze uzupełnione funkcją mieszkaniowo-usługową. Dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa, charakterystyczna dla obszarów typowo rolniczych, uzupełniona terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – głównie związanej z drobnym rzemiosłem. W strukturze funkcjonalnej znajdują się także tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zlokalizowane na terenie miejscowości Miechów, Trębaczów i Perzów. Ponadto należy wymienić tereny obsługi produkcji rolniczej ma terenie miejscowości Zbyczyna, Trębaczów i Domasłów, które w części wykorzystują tereny po byłych PGR-ach. Miejscowości na terenie gminy cechują się zwartą zabudową, skoncentrowaną pasmowo wzdłuż tras komunikacyjnych. Przez północną część gminy przebiega droga krajowa nr 8, wzdłuż której znajdują się tereny usługowe związane z obsługą podróżnych (mała gastronomia i usługi hotelarskie).

Ze względu na pokrycie terenu i użytkowanie ziemi w Gminie Perzów (widoczne na poniższej rycinie), trudno doszukiwać się zwartych kompleksów zabudowy, terenów istotnych ze względu na walory przyrodnicze czy zasoby środowiskowe. Poszczególne funkcje rozmieszczone są w różnych częściach Gminy, co uniemożliwia wyznaczenie zwartych przestrzennie stref o wspólnych cechach.

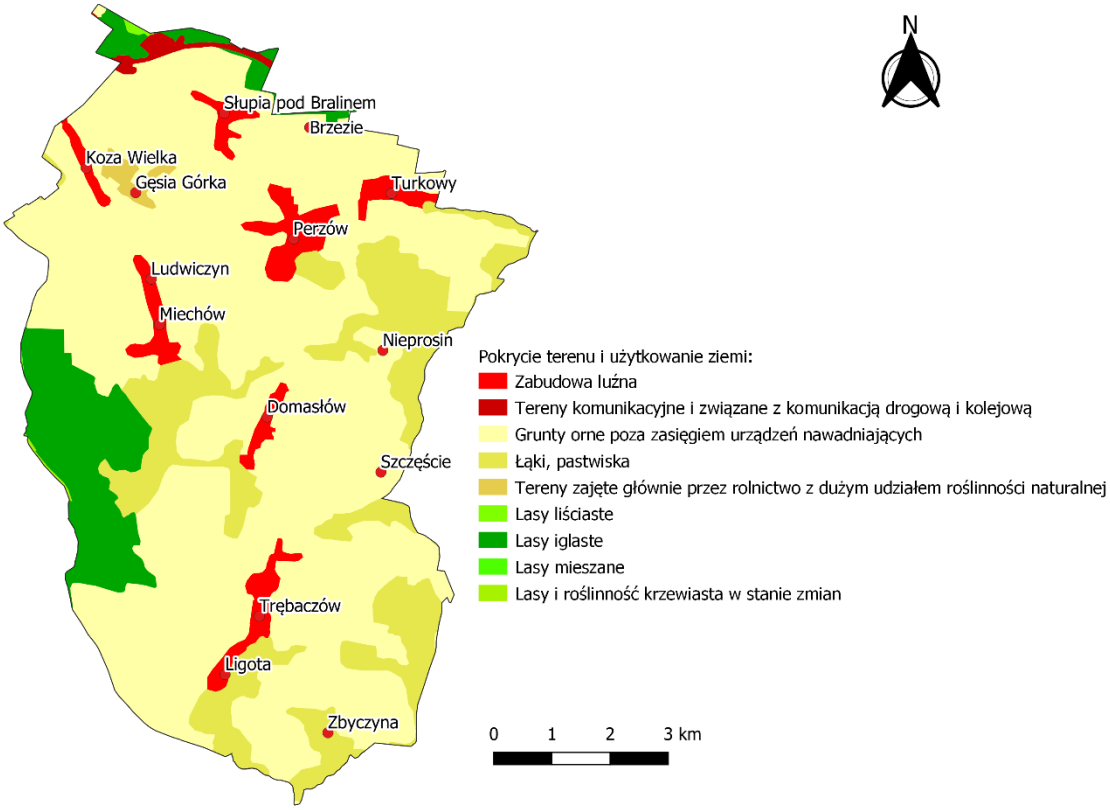

Ryc. 7 Struktura pokrycia terenu i użytkowania ziemi w Gminie Perzów
Opracowanie własne na podstawie CorineLandCover 2018

Ze względu na mozaikowate pokrycie terenu i jego zagospodarowanie w Gminie Perzów, sformułowane w strategii cele oraz kierunki działań powinny być realizowane w równym stopniu na całym obszarze gminy. Nieco większe nakierowanie celów i działań związanych z rozwojem gospodarczym oraz wyznaczeniem i uzbrojeniem terenów inwestycyjnych powinno dotyczyć północnej części gminy przy drodze ekspresowej S8.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 powinny być realizowane w zgodzie z założeniami kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów. Przeznaczenie terenów obrazuje poniższa rycina pochodząca z załącznika do studium.

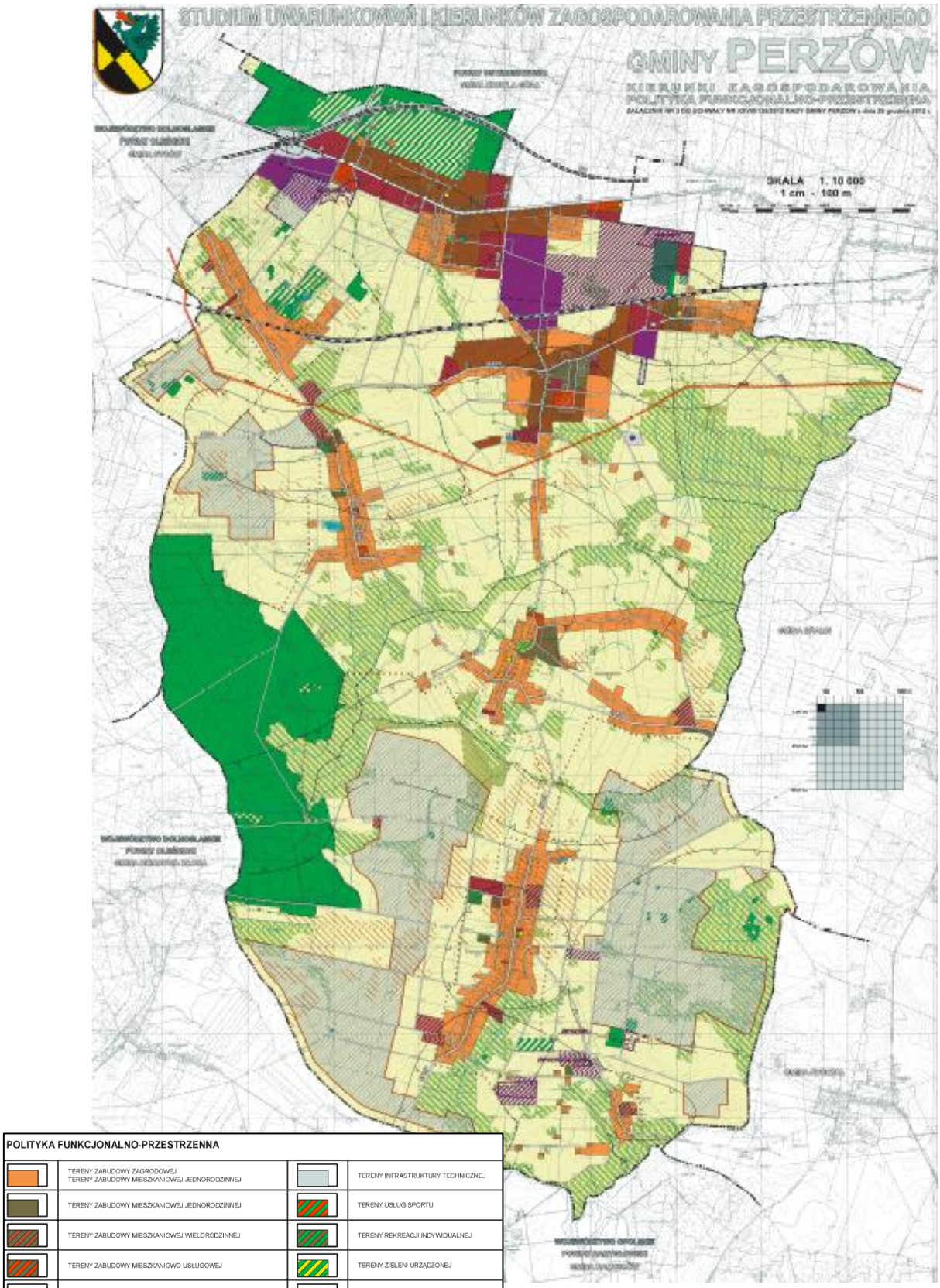

Ryc. 8 Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów

W części kierunkowej studium, wskazano również kierunki działań związane z postępującą urbanizacją. Wśród nich znalazły się:

- redukcja zanieczyszczeń, która zostanie zrealizowana w oparciu o cel 1.2. niniejszej strategii,
- stopniowa rekultywacja terenów zdegradowanych, która będzie realizowana w oparciu o cel 1.3. strategii,
- wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, tworzących strefę systemu ekologicznego gminy i pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu, co znajduje swoje odzwierciedlenie w celach operacyjnych 1.2. oraz 1.3. strategii.

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne i operacyjne, jakie wyznaczono w Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 odpowiadają na problemy zidentyfikowane w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które występują na terenie gminy. Wskazane kierunki rozwoju są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. W związku z powyższym, komplementarność celów wyznaczonych w strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność wdrażania dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tab. 2 Powiązanie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030

Cele	
Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	**Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030**
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	**Cel II: Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy Perzów** 2.1. Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy 2.2. Intensyfikacja promocji gminy
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	**Cel strategiczny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni i czystego środowiska w Gminie Perzów** 1.3. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią **Cel strategiczny II: Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy Perzów** 2.2. Intensyfikacja promocji gminy

	Cel strategiczny III: Wzrost aktywności społeczeństwa i rozwój usług społecznych na terenie Gminy Perzów 3.1. Zapewnienie dostępu do obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami 3.2. Rozwój usług społecznych 3.3. Rozwój sfery kulturalnej i rekreacyjnej na terenie gminy 3.4. Przeciwdziałanie izolacji społecznej
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	**Cel strategiczny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni i czystego środowiska w Gminie Perzów** 1.1. Poprawa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. 1.2. Poprawa jakości środowiska na terenie gminy. 1.3. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	**Cel strategiczny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni i czystego środowiska w Gminie Perzów** 1.3. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią. **Cel strategiczny III: Wzrost aktywności społeczeństwa i rozwój usług społecznych na terenie Gminy Perzów** 3.1. Zapewnienie dostępu do obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami 3.2. Rozwój usług społecznych 3.4. Przeciwdziałanie izolacji społecznej

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Gmina Perzów nie została zaliczona do żadnego z wyznaczonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku obszarów strategicznej interwencji. Znajduje się ona na południe od Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (MOF AKO). Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje jednak, że OSI nie są jedyną podstawą terytorializacji wsparcia. Wielkopolska jest regionem o złożonej strukturze potencjałów i barier rozwojowych w układzie wewnątrzregionalnym, stąd istotne znaczenie będzie miała właściwa interwencja na poziomach lokalnym, ponadlokalnym, subregionalnym z użyciem możliwych do wykorzystania instrumentów współpracy, np. mechanizm porozumień terytorialnych. Działania będą dopasowane do typów układów funkcjonalnych i nie będą ograniczać się do granic administracyjnych. Podejście takie pozwoli uniknąć nakładania się nieskoordynowanych interwencji sektorowych.

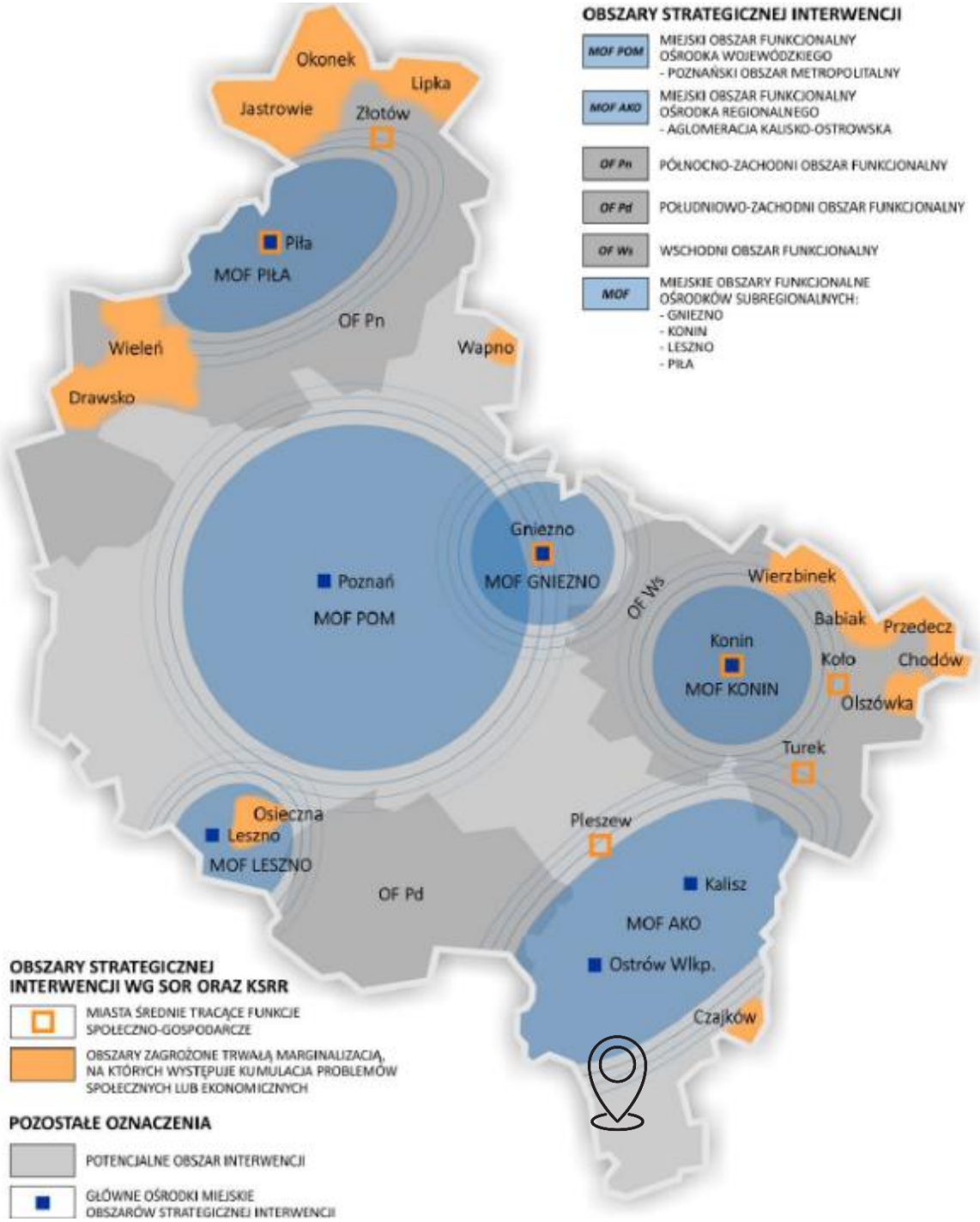

Ryc. 9 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu
Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Podstawą prawidłowego przebiegu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 jest kontrola jej wdrażania, monitoring i ewaluacja. Wprowadzony zostanie system stałej kontroli, oparty na gromadzeniu i analizie danych. Te informacje pomogą ocenić efekty realizacji strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej strategii jest obowiązek pracowników urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Urząd Gminy w Perzowie, jednostki organizacyjne gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Perzów, Rada Gminy Perzów oraz odpowiednie komórki urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy gminy.

Wójt Gminy Perzów	• stymulowanie i koordynacja działań, • integrowanie zasobów,
Rada Gminy Perzów	• wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii i podejmowaniu decyzji strategicznych,
Pracownicy Urzędu Gminy w Perzowie	• koordynacja działań, • poszukiwanie nowych źródeł finansowania, • monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji, • realizacja.

Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w gminie są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Perzów na lata 2017-2020 z prognozą do 2024 roku,
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Gminy Perzów na lata 2017-2022,
- Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Perzów na lata 2021-2024,

- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Perzów na lata 2021-2026,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021-2027,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Perzów na lata 2022-2025,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Perzów na lata 2017-2022,
- Powiatowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Kępińskiego na lata 2012-2032 – jako równoważnego gminnemu programowi usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Dodatkowo, Gmina Perzów opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Perzów, Roczny program współpracy Gminy Perzów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Perzów.

W trakcie wdrażania strategii, poza dokumentami jednorocznymi, również pozostałe dokumenty programowe i strategiczne będą wymagały aktualizacji. Opracowując aktualizacje powyższych dokumentów, należy wziąć pod uwagę założenia Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030, co zapewni spójne podejście do polityki rozwoju w gminie.

Wdrażając strategię, Gmina Perzów będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat kępiński. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City oraz Smart Village. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy w Perzowie, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje, czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Perzów na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działań zmierzających do rozwoju jednostki. Wśród takich działań znajdują się również kierunki wskazane w strategii, których realizacja stanowiła będzie zarówno potrzebę wydatków bieżących jak i majątkowych. Analizy te obejmują następujące źródła finansowania:

- fundusze unijne, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, a w najbliższych latach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski, ogólnopolskich programów operacyjnych, Krajowego Programu Odbudowy, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- środki budżetu państwa i państwowych funduszy celowych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, szczególnie programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizacją Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Perzów oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem kępińskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań gminy.

Zgodnie z uchwałą nr XXX/198/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 27 września 2021 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Perzów na lata 2021-2039, potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2021-2030 wyniesie około 50,8 mln zł.

Spis rycin

Ryc. 1 Struktura demograficzna w Gminie Perzów w latach 2010-2020 8
Ryc. 2 Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Perzów w 2020 roku na tle powiatu i województwa 12
Ryc. 3 Położenie Gminy Perzów względem gmin ościennych 14
Ryc. 4 Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych 16
Ryc. 5 Główne priorytety rozwoju Gminy Perzów według ankietowanych 18
Ryc. 6 Obraz Gminy Perzów w 2030 roku 23
Ryc. 7 Struktura pokrycia terenu i użytkowania ziemi w Gminie Perzów 35
Ryc. 8 Kierunki zagospodarowania 36
Ryc. 9 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu 40

Spis tabel

Tab. 1 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych 17
Tab. 2 Powiązanie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030 38

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Perzów.

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej

Gminy Perzów

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY 48

1.1. Informacje ogólne 48

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne 50

1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe 52

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY 55

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy 55

2.2. Infrastruktura i środowisko 57

Infrastruktura drogowa 57

Gospodarka odpadami 59

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska 61

2.3. Stan finansów samorządowych 62

Wykonanie budżetu 62

Struktura dochodów i wydatków 63

Potencjał inwestycyjny 66

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY 67

3.1. Demografia 67

3.2. Kapitał społeczny 69

Przedszkola i żłobki 69

Edukacja 70

Kultura i sport 73

Bezpieczeństwo publiczne 73

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe 74

Partnerzy Gminy Perzów 75

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 76

Spis rycin 79

Spis tabel 79

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Perzów jest gminą wiejską, położoną w powiecie kępińskim, w południowej części województwa wielkopolskiego. Gmina znajduje się w odległości ok.16 km od siedziby powiatu – miasta Kępna.

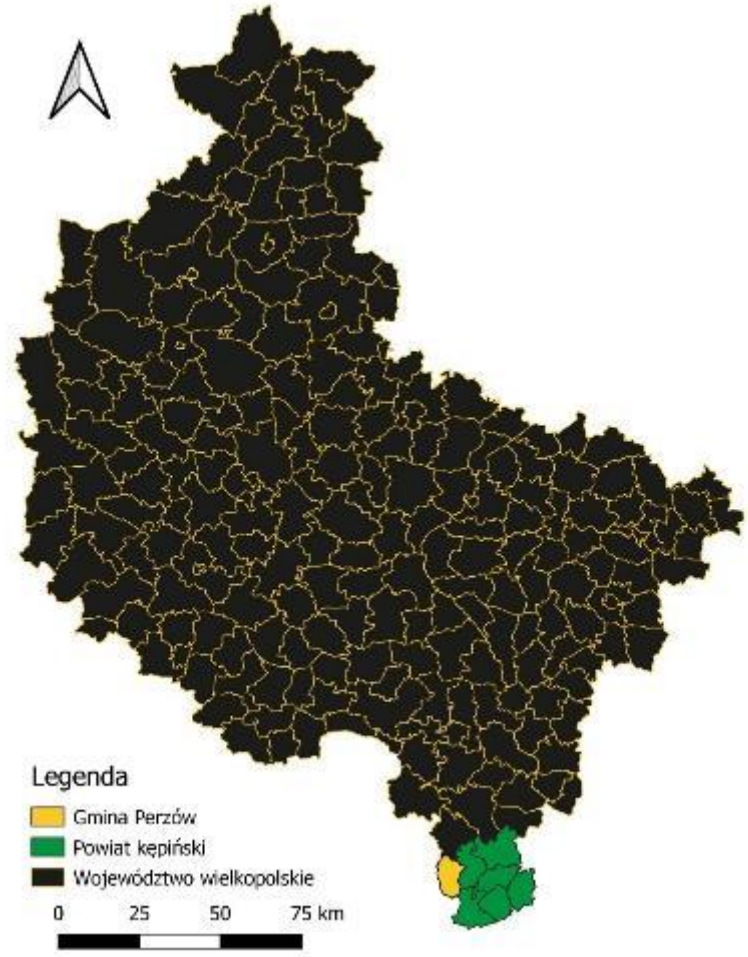

Ryc. 10. Położenie administracyjne Gminy Perzów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Na powiat kępiński składa się siedem gmin: gmina miejsko-wiejska Kępno oraz gminy wiejskie: Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal i Trzcinica. Sama Gmina Perzów graniczy z:

- od północnego zachodu – z Gminą Syców (województwo dolnośląskie, powiat oleśnicki);
- od zachodu – z Gminą Dziadowa Kłoda (województwo dolnośląskie, powiat oleśnicki);
- od południa – z Gminą Namysłów (województwo opolskie, powiat namysłowski);
- od północy – z Gminą Kobyla Góra (województwo wielkopolskie, powiat ostrzeszowski);
- od wchodu – z Gminą Bralin (województwo wielkopolskie, powiat kępiński);
- od południowego wschodu – z Gminą Rychtal (województwo wielkopolskie, powiat kępiński).

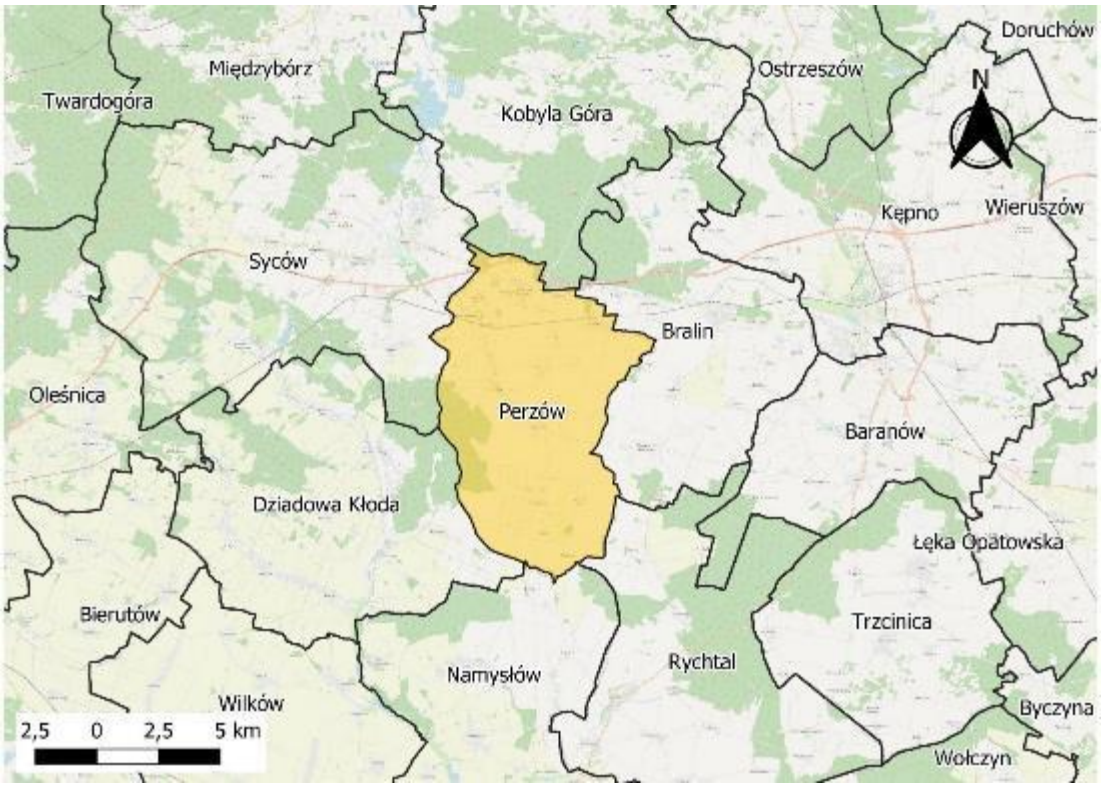

Ryc. 11. Położenie Gminy Perzów na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

W Gminie Perzów znajduje się 14 miejscowości, w tym 9 sołectw: Brzezie, Domasłów, Koza Wielka, Miechów, Perzów, Słupia pod Bralinem, Trębaczów, Turkowy oraz Zbyczyna. Pozostałe wsie to: Szczęście, Ligota, Nieprosin, Ludwiczyn oraz Gęsia Górka. Główną jednostką administracyjną gminy jest Perzów. Kolejne w hierarchii osadniczej są największe wsie sołeckie: Trębaczów, Miechów, Słupia pod Bralinem.

Gmina Perzów ma charakter typowo rolniczy, a jej powierzchnia wynosi 7500 ha. Zgodnie z ewidencją podatkową organu gminy, 6367 ha to użytki rolne (w tym zabudowane), z czego: 5115 ha to grunty orne, 12444 ha zajmują łąki, reszta 8 ha to użytki bez nadanej klasy. Grunty na terenie Gminy Perzów to w większości własność prywatna, która obejmuje niemal 80% powierzchni. Znaczną część terenu zajmują również obszary stanowiące własność państwową, do których zaliczyć należy istniejące lasy państwowe. W gminie lasy stanowią 696 ha powierzchni. Strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższa rycina.

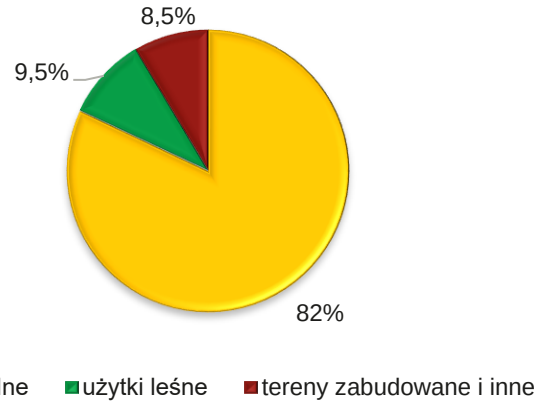

Ryc. 12. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Perzów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Najważniejszym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym, który reguluje politykę przestrzenną gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjęte uchwałą nr XXVIII/136/2012 Rady Gminy Perzów z dnia 28 grudnia 2012 r. Studium określa lokalne uwarunkowania rozwoju gminy oraz wyznacza ogólne kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego, a także stanowi wytyczne do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z zapisami studium polityka przestrzenna Gminy Perzów jest prowadzona w oparciu o 6 głównych założeń:

- rozwój przestrzenny i funkcjonalny układu osadniczego zgodny z określonym przeznaczeniem terenów;
- rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej (w tym: rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej);
- wykorzystanie źródeł odnawialnych przy wytwarzaniu energii (wspieranie inwestycji proekologicznych), w tym: realizacja farm wiatrowych i fotowoltaicznych;
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej;
- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne);
- inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju.

Wyznaczono także 3 kierunki działań w związku z postępującą urbanizacją, jakimi są:

- redukcja emisji zanieczyszczeń;
- stopniowa rekultywacja terenów zdegradowanych;
- wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, tworzących strefę systemu ekologicznego gminy i pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu.

Podstawowym aktem prawa miejscowego określającym przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenu jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Na obszarze Gminy Perzów obowiązują dwa plany miejscowe, oba uchwalone przed 2003 rokiem. Stanowi to mniej niż 2% pokrycia terenu gminy.

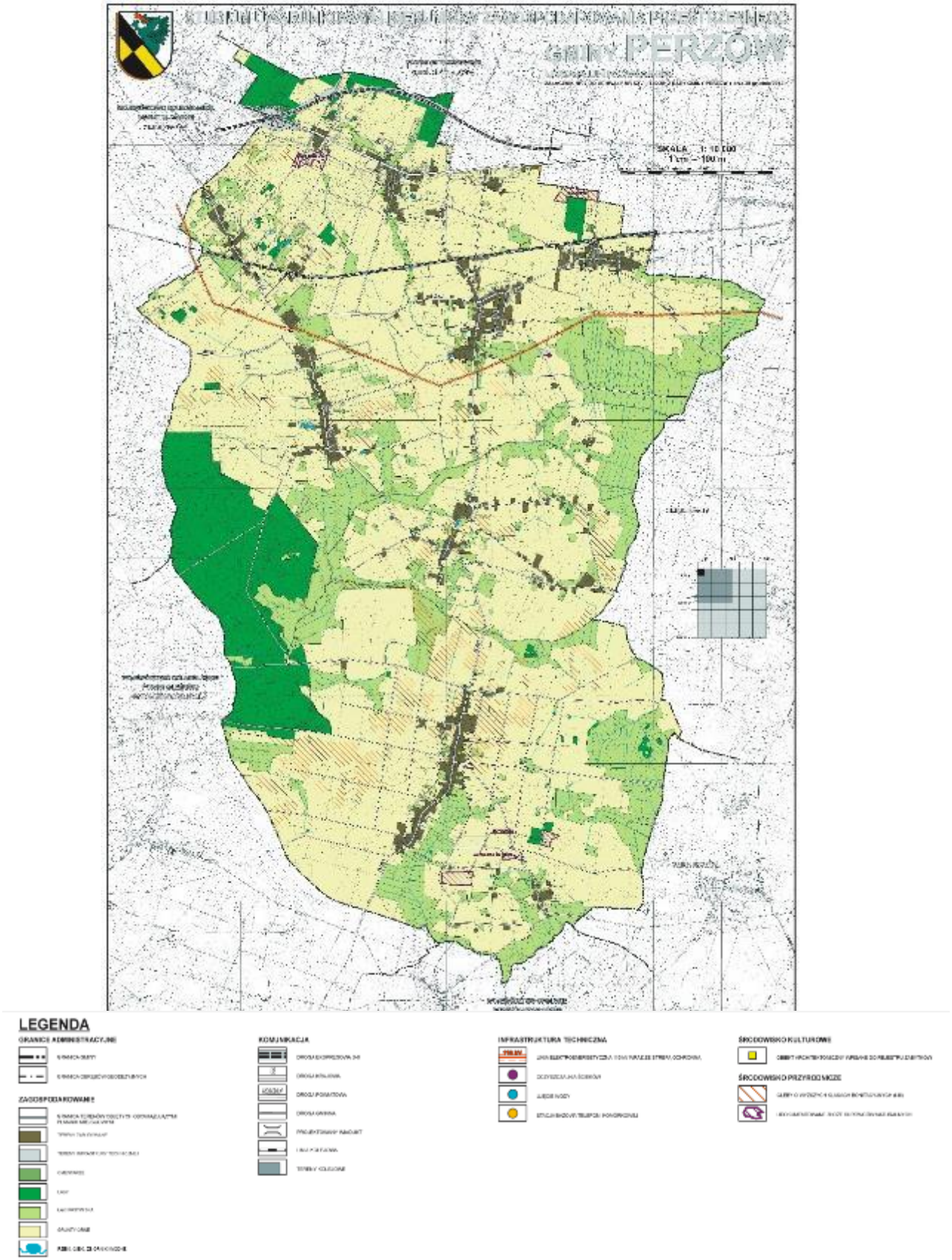

Ryc. 13. Uwarunkowania terenu Gminy Perzów

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów

Niskie pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przekłada się na liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, które określają zasady zagospodarowania terenu na obszarach, gdzie nie uchwalono planu miejscowego. Zauważa się, że liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy zwiększała się w Gminie Perzów w latach 2018-2021. Z kolei w powiecie kępińskim zauważalna jest tendencja malejąca w tym zakresie.

Tab. 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Perzów wydanych w latach 2016-2020

		2018	2019	2020	2021
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem[1)]	Gmina Perzów	36	56	57	57
	powiat	303	288	275	b.d.
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Gmina Perzów	10,25	10,06	11,16	b.d.
	powiat	5,36	5,10	4,88	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie:
[1)] danych z Urzędu Gminy w Perzowie
[2)] danych z Głównego Urzędu Statystycznego

1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną wg. J. Kondrackiego, Gmina Perzów jest położona w południowej części Niziny Wielkopolskiej, w trzech mezoregionach: Wzgórzach Ostrzeszowskich, Wysoczyźnie Wieruszowskiej oraz Równinie Oleśnickiej. Nizina Wielkopolska charakteryzuje się występowaniem gleb jednolitych, płowych, brunatnych, bielicowych, żyznych mad rzecznych oraz czarnych ziem. Jest to obszar równinny, rzadko pagórkowaty.

Północno-zachodnią część gminy obejmują Wzgórza Ostrzeszowskie – to pasmo wzniesień w formie wału moreny czołowej, którego powierzchnia jest pofałdowana z kulminacjami lokalnymi i szeregiem dolin o charakterze nieckowatym. Najwyższe wzniesienia mają wartość 225,0 m n.p.m. Spadki zróżnicowane w przedziale 2-8%, lokalnie 10-15%.

Wysoczyzna Wieruszowska występuje na południe od wyżej wymienionych wzniesień, opada nieznacznie w południowym kierunku. Posiada płaską i falistą powierzchnię morenową.

Południową i środkową część gminy obejmuje Równina Oleśnicka, która jest wysoczyzną morenową płaską, z niewielkimi wzniesieniami nieprzekraczającymi 10 metrów. Jej rzeźbę w zachodniej części urozmaicają niewielkie wydmy na terenach zalesionych.

Strefa pagórków czołowo-morenowych w obrębie wsi Słupia pod Bralinem stanowi ok. 10% powierzchni gminy, w południowej części pagórki przechodzą w poziom wysoczyzny. Dolina erozyjna Białej i Czarnej Widawy przecina środkową i południową część gminy. Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Gminę obejmuje dorzecze Odry oraz zlewnia Czarna Widawa stanowiąca oś hydrograficzną obszaru. Teren gminy jest poprzecinany gęstą siecią mniejszych cieków i rowów melioracyjnych. Do wód stojących na terenie gminy zaliczyć należy jedynie niewielkie starorzecza oraz zbiorniki związane z wyrobiskami poeksploatacyjnymi. Na terenie Gminy Perzów nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie gminy wytworzyły się następujące typy gleb:

- czarne ziemie,
- gleby bagienne, hydromorficzne,
- gleby bielicowe,
- gleby brunatne właściwe i brunatne wyługowane.

Czarne ziemie oraz gleby brunatne, czyli najlepsze gleby, występują jedynie w obrębie wsi Trębaczów i Domasłów. Największe powierzchnie zajmują gleby bielicowe. Mady oraz torfy występują w obrębie dolin rzecznych, jednak ze względu na warunki siedliskowe zaliczane są do użytków zielonych średnich, a niewielkie powierzchnie do użytków zielonych słabych (te są użytkowane jako pastwiska i łąki). Płaty gleb murszowo-mineralnych występują na południe od Trębaczowa. W kwestii klasyfikacji gleb, przeważają gleby klasy IV oraz V, stanowią 79% powierzchni. Pozostałą część zajmują gleby klas III i VI.

Występujące złoża kopalin są niewielkie. Należą do nich złoża kruszyw naturalnych, czyli piaski i żwiry oraz ilaste surowce ceramiki budowlanej. Eksploatowane są metodą odkrywkową.

Zarządcą lasów w gminie jest Nadleśnictwo Syców. Dominującymi gatunkami drzew są: sosna 90%, olcha 4%, brzoza 3% oraz dąb, buk i świerk (3%).

Obecny teren gminy według zachowanych stanowisk archeologicznych został zasiedlony już w epoce kamienia – mezolitu (800 lat p.n.e.). Znaleziska z kolejnych epok świadczą o tym, że teren gminy od tamtego czasu był nieprzerwalnie zasiedlony. Podstawą gospodarki było rolnictwo, co nie zmienia się do dziś. Zdecydowana większość miejscowości z terenu gminy posiada metrykę średniowieczną. Wzrost osadnictwa związany jest z ludnością kultury łużyckiej.

Wśród najcenniejszych zabytków z obszaru Gminy wyróżnia się:

- Kościół pw. św. Filipa i Jakuba w Kozie Wielkiej – zbudowany z drewna, powstały w XVII/XVII wieku, wpisany w rejestr zabytków nr. kl. III-885/9/61,
- Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Słupi pod Bralinem – zbudowany z drewna w roku 1651, rozbudowany w 1911 r., wpisany w rejestr zabytków nr. kl. III-885/25/61,
- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Trębaczowie – kościół murowany, wybudowany w 1777 roku, wpisany w rejestr zabytków nr. kl. III-885/28/61,
- Zespół Kościoła pw. Dziesięciu Tysięcy Męczenników w miejscowości Turkowy – wpisany w rejestr zabytków nr 288/Wlkp/A, którego kompleks składa się z murowanego kościoła powstałego w 1822 roku, ogrodzenia z bramą z 1913 r. oraz przykościelnego cmentarza z 1913 r.

W gminnej ewidencji zabytków znajduje się również wiele budynków, zespołów folwarcznych czy krzyży przydrożnych. Obiekty te są położone w miejscowościach: Domasłów, Szczęście, Gęsia Górka, Koza Wielka, Miechów, Perzów, Słupia pod Bralinem, Trębaczów, Ligota, Turkowy i Zbyczyna.

Do rejestru zabytków ruchomych wpisane są cztery zespoły zabytków, które stanowią wyposażenie obiektów sakralnych. Są to:

- Barokowe i rokokowe wyposażenie (6 pozycji) w Kościele pw. św. Andrzeja Apostoła w Słupi pod Bralinem,
- Obiekty barokowe i późnobarokowe (15 pozycji) w Kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Trębaczowie,
- Ołtarze, ambona, chrzcielnica, chór muzyczny oraz konfesjonał w Kościele pw. Dziesięciu Tysięcy Męczenników w miejscowości Turkowy,
- Klasycystyczne ołtarze, ambona oraz chór muzyczny z płaskorzeźbami w Kościele pw. św. Filipa i Jakuba Apostołów w Kozie Wielkiej.

W gminie znajduje się jedno stanowisko archeologiczne, wpisane w rejestr zabytków, którym jest kopiec podworski, tzw. grodzisko stożkowate, otoczony fosą i strefą ochrony konserwatorskiej w Słupi pod Bralinem.

W celu poprawy stanu zachowania i utrzymania środowiska kulturowego powstał Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Perzów na lata 2021-2024. Określono w nim szczegółowe cele, m.in.:

- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Podstawą gospodarki w Gminie Perzów jest rolnictwo. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na tle wszystkich działalności wyróżniają się 3 rodzaje podmiotów: handel hurtowy oraz detaliczny (sekcja G), przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), a także budownictwo (sekcja F). Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działa w sektorze prywatnym. Do największych prywatnych podmiotów gospodarczych należą:

- Dromico Sp. z o.o. Sp. k.,
- Kaszarnia I Młyn Ludwiczyn „Kamico" Łukasz Jędrzejak,
- Piekarnia Perzów Małgorzata i Tadeusz Balińscy,
- Firma „BEN-POL" Miechów Benedykt Bednarek,
- Dawid Kula „Globi",
- Firma „Argus" Jan Jokiel ,
- Barbara i Krzysztof Zimoch „LEWIATAN",
- Mariusz Młot MAR-STOL,
- ANDRZEJ LINKA „LINNEO",
- DINO,
- GRUPA G3 GUGAŁA,
- Arkadiusz Pietrus „Arkos",
- „Gościniec Pod Lasem" Aldona Szyszka,
- Zajazd „Brzezie" Joanna Żuraw, Krzysztof Jaroch,
- Jar - Stol Jarosław Linka,
- Hydrofluid Jacek Bakalarz,
- Młot Meble,
- Arton S.C. Maciej Czemplik, Przemysław Urbański,
- Bar „Relax" Jolanta Troska.

Tab. 4. Podmioty działające na terenie Gminy Perzów w 2020 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	86
Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3
Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,	0
Sekcja F – Budownictwo	80
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	96
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	14
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	12
Sekcja J – Informacja i komunikacja	5
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,	11
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
Sekcja P – Edukacja	11
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa, Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	37
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie jednostki jest jedną z informacji o przedsiębiorczości mieszkańców. W celu porównania gospodarki gminy z innymi jednostkami samorządowymi, przeanalizowano liczbę podmiotów gospodarczych w gminach powiatu kępińskiego w latach 2016-2020. W 2020 roku w Gminie Perzów zarejestrowane w rejestrze REGON było 428 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 6,3% spośród wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych w powiecie. Największa liczba firm skupiona jest w Gminie Kępno, co stanowi prawie 50% firm z terenu powiatu. Liczba przedsiębiorstw w Gminie Perzów w 2020 roku wzrosła o 72 w stosunku do roku 2016.

Tab. 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie kępińskim w latach 2016-2020

JST	2016		2020		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
Powiat kępiński	5 909	100,0%	6 799	100,0%	890
Baranów	834	14,1%	995	14,6%	161
Bralin	714	12,1%	825	12,1%	111
Kępno	2 926	49,5%	3 250	47,8%	324
Łęka Opatowska	427	7,2%	503	7,4%	76
Perzów	356	6,0%	428	6,3%	72
Rychtal	284	4,8%	342	5,0%	58
Trzcinica	368	6,2%	456	6,7%	88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Uzupełnieniem informacji o poziomie rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest analiza liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w porównaniu do powiatu i województwa. W analizowanym okresie wskaźnik ten sukcesywnie wzrastał, choć był niższy w zestawieniu dla powiatu i województwa. Warto zauważyć, że z roku na rok różnica w liczbie zarejestrowanych podmiotów dla badanych jednostek maleje. W 2016 roku liczba podmiotów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów wynosiła 94, a w 2020 wzrosła o 20.

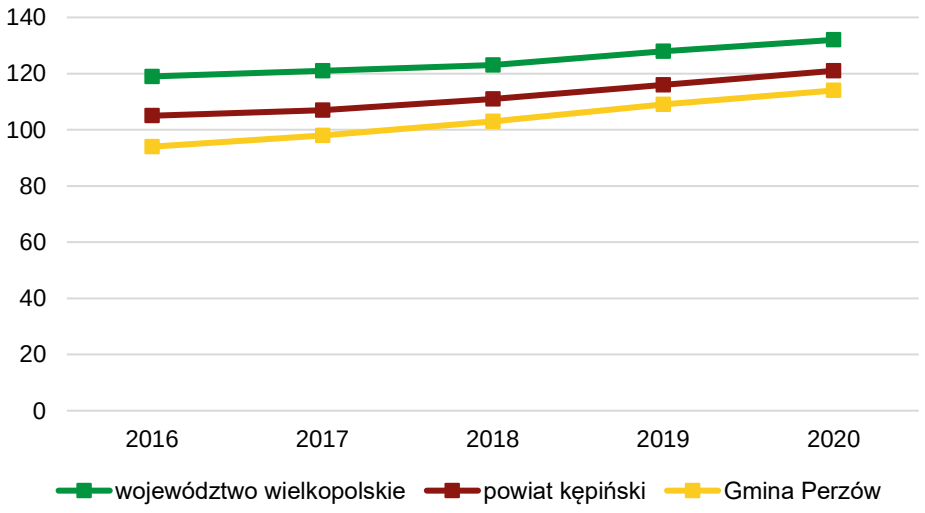

Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując udział bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Perzów w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu i województwa, średni wykładnik dla gminy był wyższy niż średnia powiatu, jednak niższy niż średnia województwa. W Wielkopolsce oraz w powiecie kępińskim wskaźnik ten sukcesywnie malał do roku 2019, natomiast w gminie ulegał małym wahaniom. Duży wzrost liczby bezrobotnych nastąpił w 2020 roku, co jest najprawdopodobniej następstwem sytuacji epidemiologicznej w całym kraju, gdzie udział bezrobotnych w gminie wyniósł 2,1%.

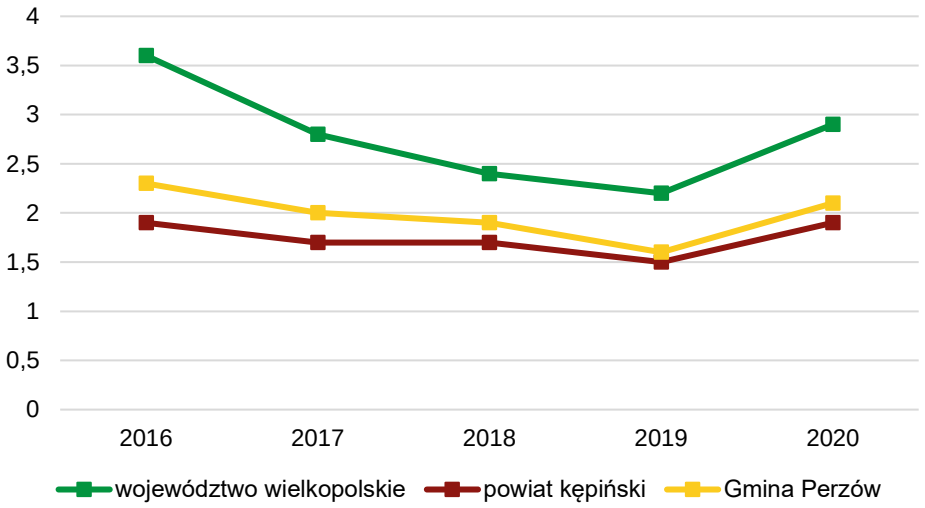

Ryc. 15. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2. Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

Całkowita długość dróg publicznych na terenie Gminy Perzów wynosi 165,8 km, w tym:

- 2,8 km drogi krajowej, ekspresowej,
- 4,8 km drogi wojewódzkiej,
- 33,2 km dróg powiatowych,
- 125 km dróg gminnych.

Drogi krajowe oraz wojewódzkie są utwardzone w 100%, natomiast spośród dróg powiatowych 81%, a gminnych tylko około 32% stanowią drogi posiadające nawierzchnię asfaltową.

Przez północną część Gminy Perzów przebiega droga krajowa S8, łącząca aglomerację wrocławską, łódzką, warszawską i białostocką. Drogi powiatowe przebiegają w następujących relacjach:

- 5716P - Słupia pod Bralinem – granica województwa, długość 11 750 m;
- 5681P - Stradomia Wierzchnia – Grębanin, długość 8 590 m;
- 5679P - Syców – Domasłów, długość 6 840 m;
- 5680P - Domasłów – Mroczeń, długość 2 254 m;
- 5683P - Trębaczów – Drożki, długość 3 230 m;
- 5581P - granica powiatu kępińskiego – droga krajowa nr 8, długość 370 m.

W kwestii powiązań wewnętrznych, na które składa się sieć dróg gminnych łączących ze sobą poszczególne miejscowości, wyróżnia się 56 odcinków o długościach w przedziale od 300 do 3 200

metrów. Ponadto na terenie gminy występuje szereg dróg wewnętrznych, które posiadają przeważnie nawierzchnię gruntową i pełnią drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym gminy.

Przez gminę przebiega jedna ścieżka pieszo-rowerowa o przebiegu Perzów-Turkowy o długości ok. 2 km.

Gmina Perzów sukcesywnie realizuje wnioski mieszkańców o montaż nowych linii oświetlenia ulicznego oraz sukcesywnie dokonuje wymiany starych opraw na nowoczesne oprawy LED. Ponadto gmina realizuje inwestycje w zakresie budowy i przebudowy dróg biorąc, pod uwagę najpilniejsze potrzeby mieszkańców.

Komunikacja autobusowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta. Transport ten jest realizowany przez powiat kępiński oraz przewoźników prywatnych. Dnia 25 sierpnia 2021 r. w Starostwie Powiatowym w Kępnie zawarta została umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w powiatowych przewozach pasażerskich, dla których organizatorem jest powiat kępiński. Od 1 lipca 2021 roku, tj. od dnia zaprzestania realizacji transportu publicznego na terenie powiatu kępińskiego przez firmę PKS Sp. z o.o. z Ostrowa Wielkopolskiego, zaistniała konieczność podjęcia przez powiat kępiński jako organizatora publicznego transportu zbiorowego działań mających na celu ponowne uruchomienie połączeń komunikacyjnych dla młodzieży szkolnej oraz mieszkańców, dla których przewozy autobusowe są jedynym środkiem transportu publicznego. Linie przebiegają w następujących korelacjach:

- Linia 300A Kępno – Bralin – Perzów – Koza Wielka (na terenie gminy zatrzymuje się na przystankach: Turkowy, Perzów, Domasłów, Trębaczów, Miechów, Ludwiczyn, Koza Wielka),
- Linia 300B Koza Wielka – Zbyczna – Kępno (na terenie gminy zatrzymuje się na przystankach: Koza Wielka, Ludwiczyn, Miechów, Domasłów, Trębaczów, Domasłów, Perzów, Turkowy),
- Linia 310 Kępno – Bralin – Słupia p. Bralinem (na terenie gminy zatrzymuje się na przystankach: Słupia pod Bralinem.

Transport zbiorowy jest organizowany również przez firmę prywatną EUROMATPOL Sp. z o.o. ul. Pogodna 10 C, 62-541 Budzisław Kościelny oraz dwie prywatne firmy, tj. Transport Osobowy Kangurek, Beskid przewozy autobusowe. Miejscowościami obsługiwanymi są Trębaczów, Miechów, Domasłów, Perzów, Turkowy, Koza Wielka, Słupia pod Bralinem, Brzezie oraz Zbyczyna.

Na terenie gminy dostrzega się potrzebę rozwijania transportu zbiorowego. W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie gminy, zwłaszcza w weekendy i święta. Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa 181 Oleśnica - Herby Nowe, która jest linią obsługującą ruch towarowy.

Urządzenia sieciowe

Sytuacja w zakresie zaopatrywania mieszkańców gminy w wodę przedstawia się bardzo korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączone jest ok. 97 % gospodarstw domowych. W obszarze Gminy znajdują się 3 wodociągi grupowe, z których korzystają wszystkie miejscowości Gminy Perzów. Całkowita długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami wynosi ok. 67 km. Hydrofornia o zatwierdzonych zasobach wody 15 m^3/h znajduje się w Słupi pod Bralinem, natomiast stacje uzdatniania wody znajdują się w Trębaczowie (o zatwierdzonych zasobach 46 m^3/h) oraz Perzowie (o zatwierdzonych zasobach 96 m^3/h).

Ponadto w 2020 roku podpisano umowę na przebudowę Stacji Uzdatniania Wody w Perzowie na kwotę 1 056 570,00 zł. Jakość wody jest na bieżąco monitorowana przez monitoring kontrolny i przeglądowy. W kwestii badań wody brak jest negatywnych wyników, co roku mieszkańcy otrzymują wiadomość o przydatności wody do spożycia, nie obserwuje się również przerw w dostawie wody.

Gmina Perzów jest zarządcą mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanej w południowo-wschodniej części Perzowa o przepustowości 391,7 m^3/d. Do oczyszczalni przyłączona jest sieć kanalizacyjna o długości 41 km, z której korzysta 57% gospodarstw domowych położonych w miejscowościach: Koza Wielka, Miechów, Ludwiczyn, Domasłów, Szczęście, Perzów, Nieprosin oraz Turkowy.

Poniższy wykres przedstawia udział mieszkańców Gminy Perzów korzystających z instalacji sieciowych na tle średniej dla powiatu kępińskiego i województwa wielkopolskiego. W tym zestawieniu największy problem zauważa się w przypadku sieci gazowej, gdzie wskaźnik wynosi 0% przy średnich blisko 52% dla województwa oraz około 28% dla powiatu. Poziom skanalizowania na terenie gminy w porównaniu do badanych jednostek wypada korzystnie, wynosi on 70,4%, przy czym dla powiatu – 70%, a dla województwa 72,8%. Najlepiej wypada poziom zwodociągowania, wskaźnik Gminy Perzów jest najwyższy spośród badanych jednostek i wynosi prawie 98%.

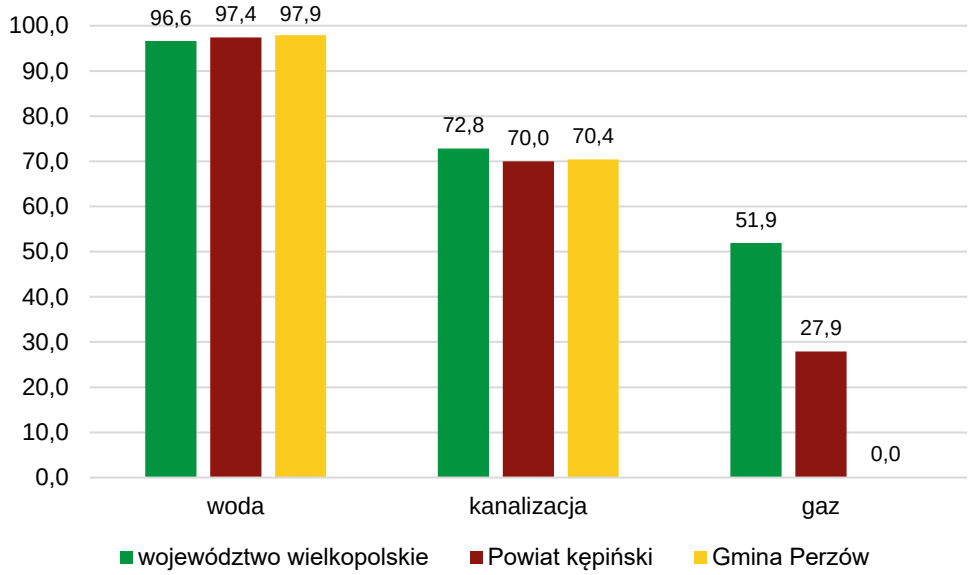

Ryc. 16. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Perzów w 2020 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Na terenie Gminy Perzów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za odbiór i transport odpadów było Przedsiębiorstwo Komunalno-Transportowe "WENCEL", ul. Poznańska 9, 63-600 Kępno. Zagospodarowaniem odpadów zajmował się Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa Sp. z o.o., Olszowa, ul. Bursztynowa 55, 63-600 Kępno. Nieruchomości niezamieszkałe obsługiwane były przez podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez Wójta Gminy Perzów w ramach odrębnych umów.

Do połowy 2021 roku odbiór odpadów komunalnych mokrych zmieszanych oraz suchych odbywał się raz w miesiącu, natomiast szkło odbierane było raz na 3 miesiące. Od lipca 2021 roku bioodpady

zbierane są w sezonie zimowym raz w miesiącu, natomiast w sezonie letnim 4 razy w miesiącu w budynkach wielorodzinnych i 2 razy w miesiącu w budynkach jednorodzinnych. Według podobnego harmonogramu odbierane są odpady zmieszane. Mieszkańcy mogą zagospodarować bioodpady we własnym zakresie – w przydomowych kompostownikach lub dostarczać samodzielnie do PSZOK-u. Raz w roku organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego i zużytych opon.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Na ten moment mieszkańcy korzystają z PSZOK-u zlokalizowanego w Kępnie.

Tabela poniżej przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Perzów w latach 2015-2020. Wraz ze wzrostem mieszańców wzrasta łączna liczba zebranych odpadów. Na przestrzeni analizowanych lat liczba segregowanych odpadów wzrosła niemal dwukrotnie, co świadczy o rosnącej świadomości ekologicznej mieszkańców. Wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych był przez gminę osiągany przez cały badany okres. W przypadku poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, gmina nie przekraczała wymaganych wskaźników.

Tab. 6. Stan gospodarki odpadami w Gminie Perzów w latach 2015-2020

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		3 346,00	3 426,00	3 489,00	3 521,00	3 454,00	3 393,00
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		644,85	801,93	871,09	937,84	960,61	1 039,11
zmieszane		412,58	502,86	518,56	516,48	516,08	546,80
segregowane		232,27	299,07	352,53	421,36	444,53	492,31
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		36%	37%	40%	45%	46%	47%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,19	0,23	0,25	0,27	0,28	0,31
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	Gmina	49,83	45,81	46,86	53,46	75,00	50,15
	wymagany	16,00	18,00	20,00	30,00	40,00	50,00
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	Gmina	100	100	100	99,8	97,93	98,48
	wymagany	40,00	42,00	45,00	50,00	60,00	70,00
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	Gmina	0	34,95	22,4	20,46	0	2,47
	wymagany	50,00	45,00	45,00	40,00	40,00	35,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Działalność w zakresie ochrony środowiska prowadzona jest w Gminie Perzów w oparciu o następujące dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Perzów,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Perzów 2017-2020 z prognozą do 2024,
- Powiatowy programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Kępińskiego na lata 2012-2032.

Gmina Perzów współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu „Czyste Powietrze", którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wśród najważniejszych w Gminie Perzów wyróżnia się:

- Decyzje z 2017 roku: dla inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 3MW na dz. 102 w obrębie geodezyjnym Domasłów; na budowę farmy fotowoltaicznej o mocy do 3MW na dz. 80 w obrębie geodezyjnym Słupia pod Bralinem; budowę farmy fotowoltaicznej o mocy do 3MW na dz. 283 w obrębie geodezyjnym Turkowy dla Inwestora PROVENTO ENERGIA Bydgoszcz;
- W 2018 roku wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanej inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 1MW na dz. 164 w obrębie geodezyjnym Koza Wielka;
- W 2020 roku przeprowadzono postępowania w zakresie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy farmy fotowoltaicznej o mocy do 2MW na dz. 492 w obrębie geodezyjnym Trębaczów oraz 3 farm fotowoltaicznych o mocy do 1MW każda, na działkach ewidencyjnych 73/1 i 73/2 oraz 22/5 w obrębie geodezyjnym Zbyczyna. Ponadto wydano decyzje środowiskowe dla inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 1,5 MW na dz. 287 w obrębie Turkowy oraz decyzję dla planowanej inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW na dz. ewid. 411/6 w obrębie geodezyjnym Perzów;
- W 2021 roku prowadzono postępowania ws. wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni fotowoltaicznych o mocy 18 MW na dz. 770 obręb Trębaczów, o mocy 6 MW na dz. 495, 496, 497/1 obręb Trębaczów, o mocy 48 MW na działce 769,630,633,623 obręb Trębaczów, elektrowni fotowoltaicznej o mocy 8 MW na dz. 96 obrębu Domasłów oraz o mocy do 2MW na części dz. nr 253 obręb Słupia pod Bralinem.

Na terenie Gminy Perzów znajduje się jedna stacja monitoringu jakości powietrza, zainstalowana na budynku przedszkola w Perzowie. Stacja bada zanieczyszczenia pyłami PM 2.5 oraz PM 10.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2015-2020 dochody Gminy Perzów ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 14 mln zł w 2015 roku do blisko 30 mln zł w roku 2020. Największy wzrost nastąpił w 2016 roku oraz w 2019 roku, co było następstwem między innymi zwiększenia się udziału z podatków PIT w dochodach bieżących gminy.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się średniego dochodu na jednego mieszkańca Gminy Perzów na tle porównywanych jednostek. Analizując powyższe dane zauważyć można, że dochód na 1 mieszkańca w Gminie Perzów stale rósł, osiągając w 2020 roku wysokość 7 916,84 zł. Nominalnie wskaźnik ten od 2016 roku wzrósł o 2 665,58 zł.

Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Perzów w analizowanych latach był wyższy od wyznaczonej średniej zarówno dla powiatu kępińskiego, jak i województwa wielkopolskiego. Różnica w 2020 roku jest zauważalna, w przypadku powiatu jest to 1 353,38 zł, a w przypadku województwa 1 602,31 zł mniej niż wynosi wskaźnik dla gminy.

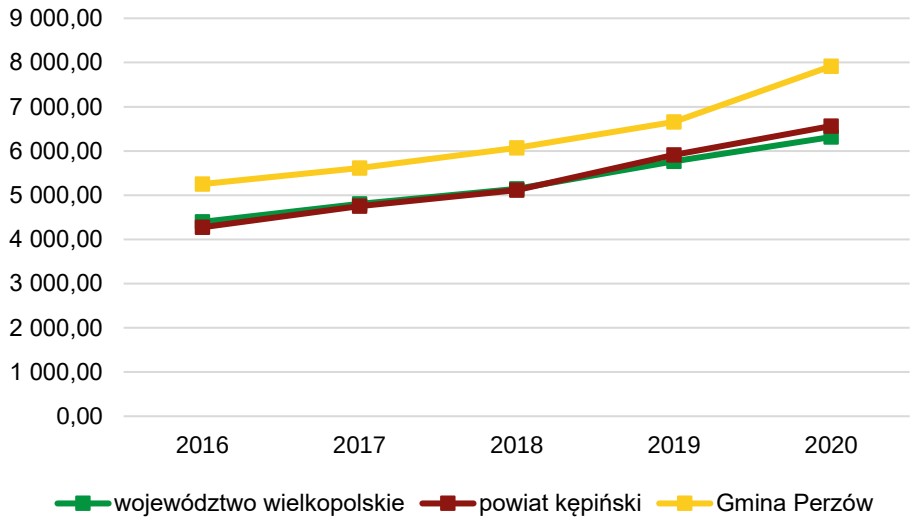

Ryc. 17. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące, w 2020 roku stanowiły ok. 83%. Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma zwiększanie udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące.

Corocznie wzrastają wydatki bieżące Gminy Perzów. W 2015 roku kształtowały się na poziomie 12 mln złotych, a do 2020 roku wzrosły o prawie 16 mln złotych. Tendencja ta jest naturalnym zjawiskiem, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Perzów w latach 2015-2020 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) corocznie utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie.

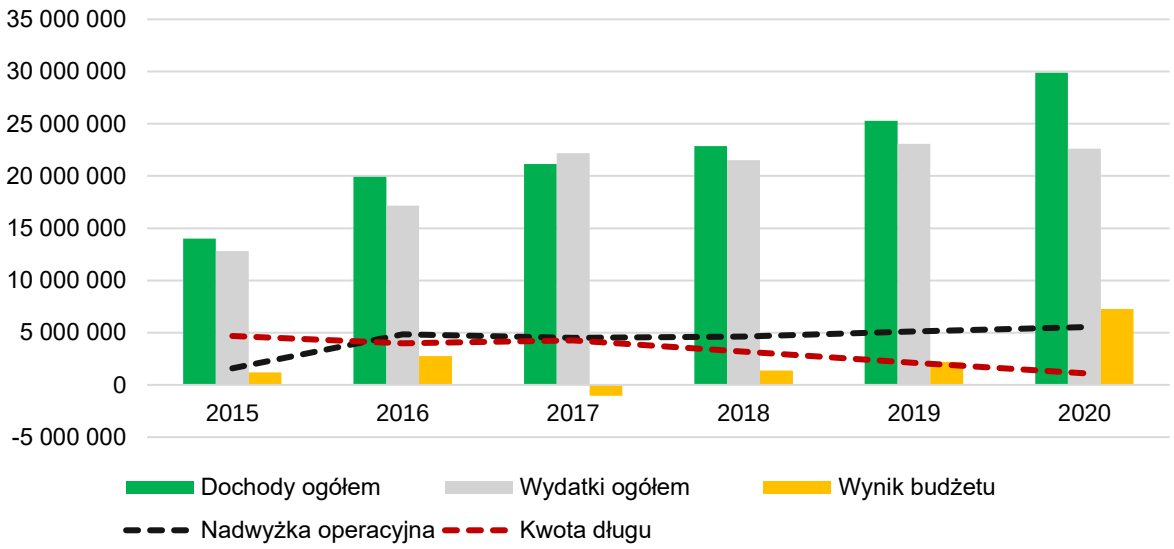

Ryc. 18. Wykonanie budżetu Gminy Perzów w latach 2015-2020
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Ujemny wynik budżetu, biorąc pod uwagę lata 2015-2020 wystąpił w roku 2017 (nieco ponad 1 mln zł) i był spowodowany wysokimi nakładami na inwestycje w tym okresie. Nie spowodowało to jednak wzrostu kwoty długu, wręcz przeciwnie, kwota długu do 2020 roku systematycznie malała.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także o przejmowaniu z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

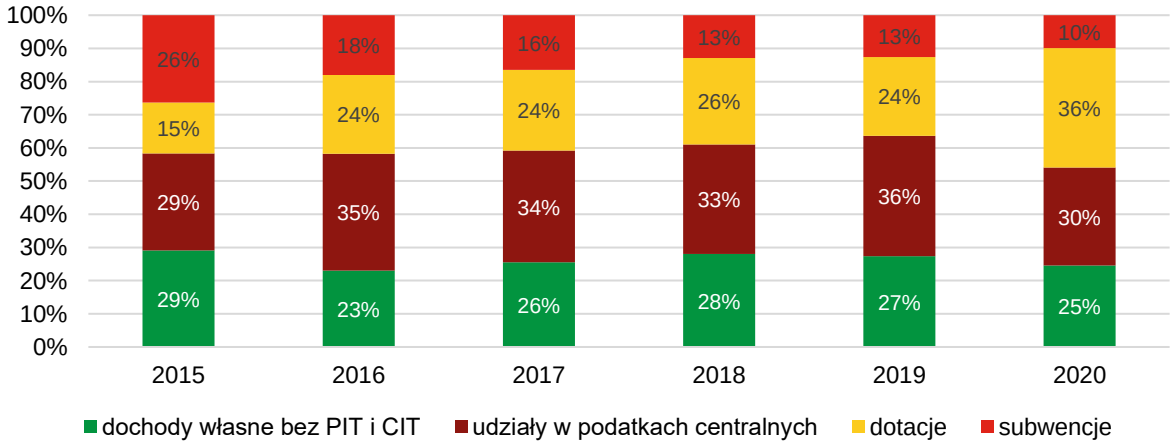

Ryc. 19. Struktura dochodów Gminy Perzów w latach 2015-2020
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

W 2015 roku udział dochodów własnych gminy w ogólnych dochodach stanowił 29%. W roku 2020 nastąpił ich spadek do poziomu 25%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa (z 15% do 36%). Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Perzów w 2020 roku wynosiły 55%, co daje względną możliwość

samodzielnego oddziaływania gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tyt. udziału w podatku od osób fizycznych, generujące w analizowanym okresie średnio 7,2 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 2,2 mln zł rocznie i podatek rolny blisko 400 tys. zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 12 tys. zł rocznie.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy gminy w zakresie: podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z tego, że gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe. W efekcie w latach 2016-2020 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 2,2 mln zł (średnio 440 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych), z tytułu podatku rolnego 103 tys. zł (średnio 20 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych), natomiast z tytułu podatku od środków transportowych 382 tys. zł (średnio 76 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych).

Tab. 7. Dochody podatkowe Gminy Perzów w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
PIT	7 003 297,00	7 122 265,00	7 542 857,00	9 174 380,00	8 798 852,00
CIT	20 916,68	-293,93	10 259,02	10 804,75	15 410,42
podatek rolny	386 902,15	383 794,13	392 091,53	397 431,87	436 352,85
podatek od nieruchomości	2 103 870,65	2 805 511,03	3 236 396,72	3 503 181,78	3 373 695,04
podatek leśny	22 610,00	22 135,00	23 409,00	23 207,00	23 247,00
podatek od środków transportowych	122 622,00	123 416,80	145 108,20	147 131,00	130 757,00
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	855,40	836,00	9 226,71	-645,62	756,00
podatek od czynności cywilnoprawnych	76 473,96	64 314,00	56 692,00	142 761,54	222 484,84
wpływy z opłaty skarbowej	17 381,58	20 381,25	16 256,53	17 207,25	22 826,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	3 423,00	1 491,00	3 204,00	2 747,00	2 998,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadał w działach: oświata i wychowanie (średnio 34% w latach 2015-2020), rodzina (16%), administracja publiczna (12%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7%), rolnictwo i łowiectwo (4%) oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (3%).

Wydatki inwestycyjne w Gminie Perzów w latach 2016-2020 stanowiły średnio 18,6% ogólnych wydatków. Średnia dla powiatu kępińskiego wyniosła 17,5%, a dla województwa wielkopolskiego – 15,1%. Najwyższy wzrost wydatków inwestycyjnych wystąpił w 2017 roku. Po roku 2018 nastąpił spadek i wydatki inwestycyjne gminy wynosiły w 2020 roku 12,2%, co stanowiło udziały niższe niż średnia dla powiatu i województwa.

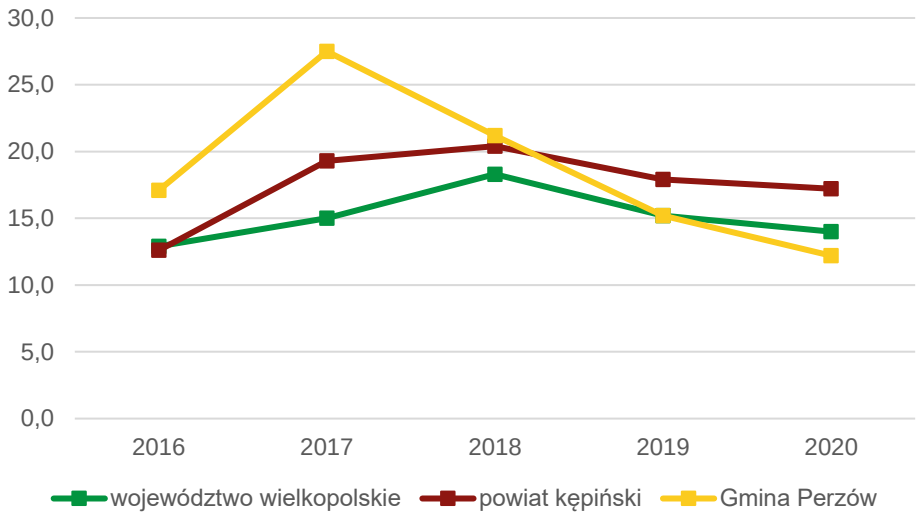

Ryc. 20. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Perzów na lata 2021-2030 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2021-2039 (uchwała nr XXX/198/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 27 września 2021 roku). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Perzów pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

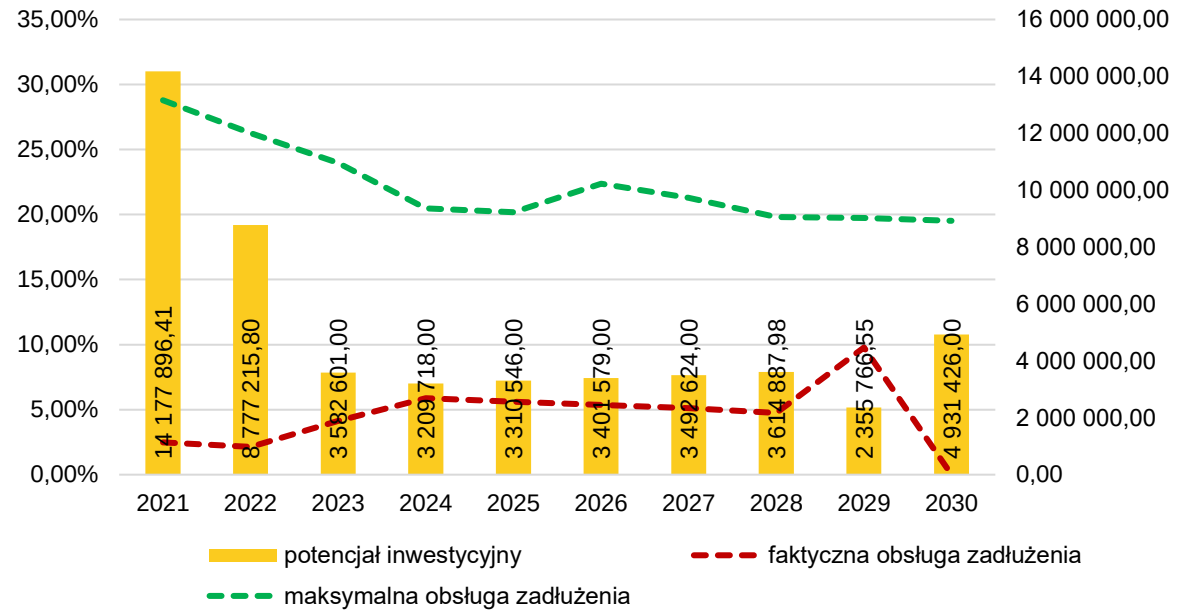

Ryc. 21. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Perzów na lata 2021-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXX/198/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 27 września 2021 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Perzów na lata 2021-2039

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021- 2030. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 50,8 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych GUS Gminę Perzów w 2020 roku zamieszkiwało 3 765 osób, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 49,8 os/km^2. Gęstość zaludnienia była jedną z niższych w powiecie kępińskim, gdzie gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 93 os/km^2. Największa gęstość zaludnienia występowała w mieście Kępno (1 783 os/km^2), a najniższa w Gminie Rychtal (39 os/km^2).

W poniższej tabeli umieszczone zostały dane dotyczące zmiany liczby ludności w powiecie kępińskim w latach 2016-2020 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Na przestrzeni analizowanych lat liczba ludności w gminie maleje. Mimo że dzieje się to w sposób nieznaczny, są to zmiany systematyczne. Wzrost nastąpił jedynie w 2018 roku. Z zestawienia wynika również, że liczba ludności w gminie jest porównywalna do Gminy Rychtal i stanowi 7% mieszkańców powiatu.

Tab. 8. Zmiany liczby ludności w powiecie kępińskim w latach 2016-2020

JST	2016	2017	2018	2019	2020	udział w 2020 r.	średnia dynamika
powiat kępiński	56 458	56 394	56 486	56 451	56 298	100%	99,9%
Baranów	7 909	7 948	7 971	7 987	8 020	14%	100,3%
Bralin	6 089	6 093	6 083	6 100	6 084	11%	100,0%
Kępno	24 552	24 520	24 546	24 482	24 375	43%	99,8%
Łęka Opatowska	5 324	5 301	5 315	5 356	5 329	9%	100,0%
Perzów	3 789	3 768	3 804	3 777	3 765	7%	99,8%
Rychtal	3 885	3 843	3 819	3 804	3 791	7%	99,4%
Trzcinica	4 910	4 921	4 948	4 945	4 934	9%	100,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zachodzące w gminie procesy demograficzne uzależnione są w dużej mierze od przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Wskaźnik przyrostu naturalnego kształtował się na poziomie ujemnym nie tylko w Gminie Perzów – była to sytuacja charakterystyczna dla wszystkich analizowanych jednostek. W Gminie Perzów wskaźnik ten w 2020 roku wynosił -1,26/1 tys. mieszkańców. Saldo migracji również kształtowało się na ujemnym poziomie i w roku 2020 wyniosło -0,50/1 tys. mieszkańców. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że średnia zmiana wskaźnika salda migracji od 2016 roku kształtowała się na dodatnim poziomie 0,88 i osiągnęła najwyższą wartość z pośród analizowanych jednostek.

Tab. 9. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów w latach 2016-2020 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.
województwo wielkopolskie	-1,18	-0,72	0,50	0,05
powiat kępiński	-1,24	-0,86	-1,50	-0,05
Baranów	-0,63	-1,24	1,10	-1,10
Bralin	0,82	-0,13	-2,30	-1,40
Kępno	-1,72	-0,94	-1,00	0,78
Łęka Opatowska	-1,68	-0,99	-5,80	-1,30
Perzów	-4,50	-1,26	-0,50	0,88

Rychtal	0,53	0,07	-4,50	-0,68
Trzcinica	-0,81	-1,07	-1,00	0,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rycina poniżej ukazuje saldo migracji ludności na 1000 mieszańców w powiecie kępińskim. Zauważalna jest tendencja odpływu ludności z miasta Kępna na wiejskie tereny Gminy Kępno. Mieszkańcy również wyprowadzają się z Gminy Łęka Opatowska. Gmina Perzów, co prawda posiada ujemny wskaźnik salda, jednak na tle innych gmin powiatu wypada korzystnie.

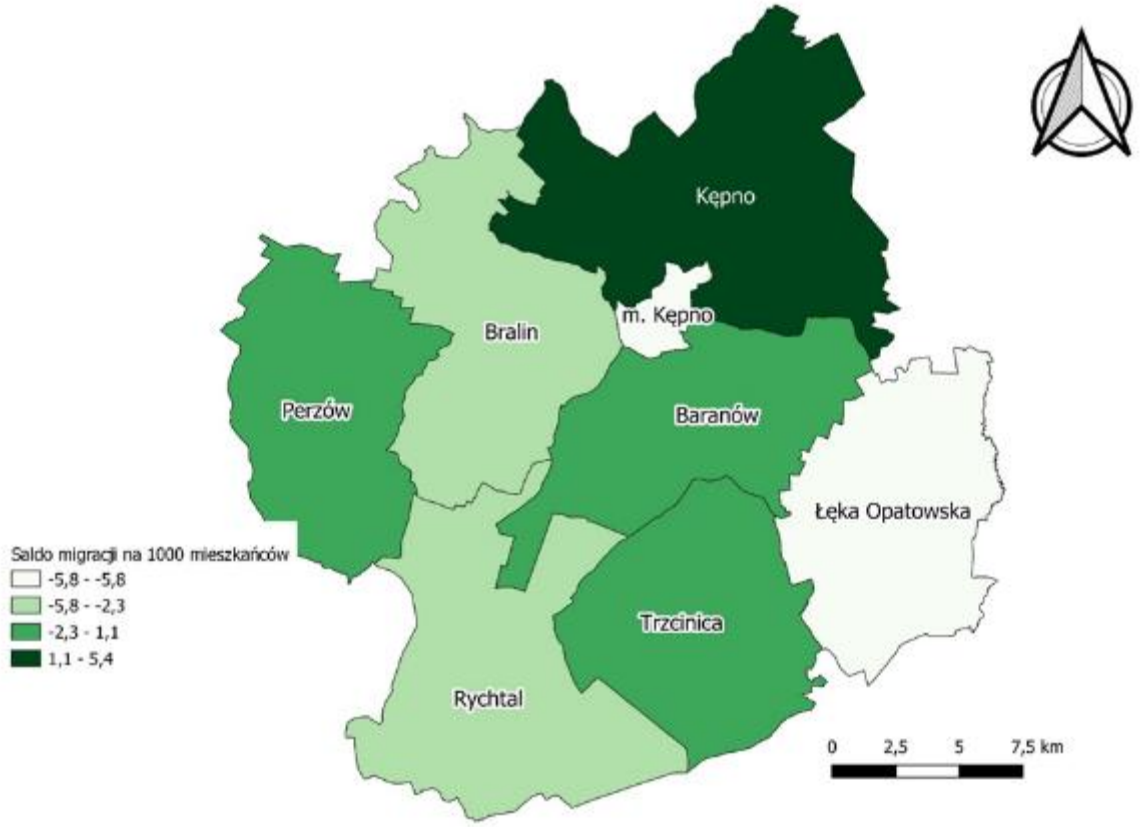

Ryc. 22. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w powiecie kępińskim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

W kwestii struktury ludności w Gminie Perzów obserwuje się stopniowe starzenie społeczeństwa, choć sytuacja jest korzystniejsza w porównaniu dla średniej województwa oraz powiatu. W 2020 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności w wieku produkcyjnym w gminie był na poziomie 21,50%, z kolei w powiecie kępińskim wynosił 24,40%, a w województwie wielkopolskim 26,10%. Warto również zwrócić uwagę na wskaźnik mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem). Jego wysoka wartość pozytywnie wpływa na gminę, ponieważ wskazuje na liczbę mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. W Gminie Perzów udział osób w wieku kreatywnym jest wyższy niż średnia dla powiatu i województwa, choć od 2016 roku nastąpił nieznaczny spadek wskaźnika.

Tab. 10. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Perzów, województwa oraz powiatu w 2016 i 2020 roku

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym[1](%)			senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2016	2020	dynamika	2016	2020	dynamika
województwo wielkopolskie	15,99	13,94	87%	22,10	26,10	118%
powiat kępiński	15,89	14,47	91%	20,90	24,40	117%
Gmina Perzów	15,76	15,75	100%	19,80	21,50	109%

[1] ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem
[2] ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wnioski powyżej potwierdza również wykres obrazujący strukturę ludności w gminie. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie stopniowo maleje, choć tempo spadku jest niższe w porównaniu do liczby osób w wieku produkcyjnym. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, zauważalna jest odwrotna tendencja. W przyszłości będzie to skutkowało wzrostem zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, a jednocześnie spadkiem zapotrzebowania na inne, obecnie jeszcze poszukiwane.

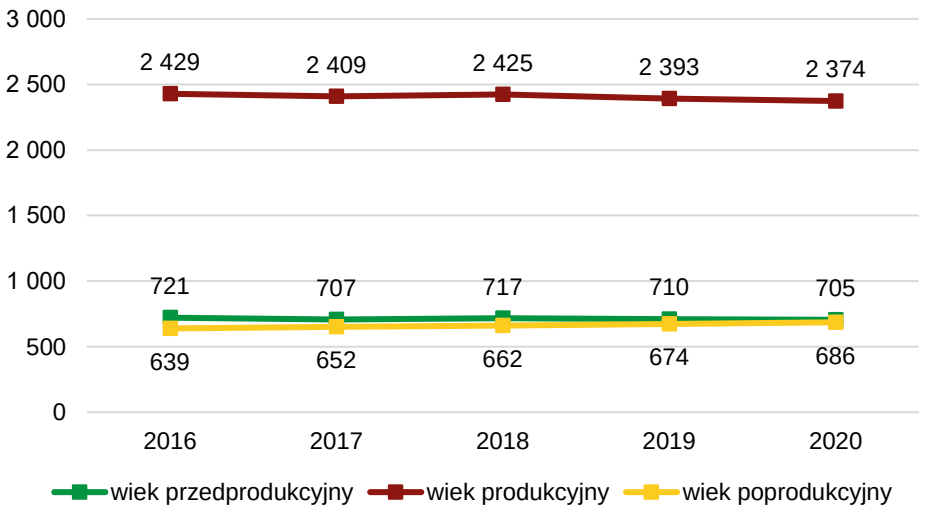

Ryc. 23. Struktura ludności w Gminie Perzów w latach 2016-2020
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola i żłobki

Od 1 stycznia 2018 roku na terenie Gminy funkcjonuje żłobek oferujący opiekę nad dziećmi do lat 3. Placówka mieści się w Perzowie i zapewniła 24 miejsca dla najmłodszych. Żłobek działa w godzinach 6:30-16:30. Opiekę sprawują trzy wykwalifikowane opiekunki oraz jedna pielęgniarka. Dzieci mają do dyspozycji przestronną bawialnię i sypialnię, a posiłki są przygotowywane w kuchni, która znajduje się w przedszkolu.

Na terenie Gminy Perzów w roku szkolnym 2019/2020 działały dwa przedszkola publiczne:

- Przedszkole Samorządowe w Perzowie należące do Zespołu Szkół w Perzowie wraz z oddziałem przedszkolnym mieszczącym się w miejscowości Turkowy,
- Przedszkole Samorządowe w Trębaczowie należące do Zespołu Szkół w Trębaczowie wraz z odziałem mieszczącym się w miejscowości Miechów.

Tab. 11. Przedszkola publiczne na terenie Gminy Perzów

Przedszkole	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Perzowie	76	4	19	6:30-15:30
Przedszkole Samorządowe w Trębaczowie	66	4	16,5	6:30-15:30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące sytuacji związanej w upowszechnieniem opieki przedszkolnej na terenie Gminy Perzów. Poziom upowszechnienia na przestrzeni analizowanych lat ulegał wahaniom, w 2020 roku wynosił 84,3%. Corocznie zwiększa się koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym. W 2020 roku kwota ta stanowiła 9 666,28 zł i była o 2 517,79 zł większa niż w pierwszym badanym roku.

Tabela zawiera również informacje o liczbie dzieci zamieszkujących Gminę Perzów, ale uczęszczających do przedszkola poza jej terenem oraz odwrotnie – o liczbie dzieci zamieszkujących inne gminy, ale zapisanych do placówki na obszarze Gminy Perzów. Liczby te ulegają niewielkim zmianom na przestrzeni lat. W roku szkolnym 2020/2021 4 dzieci będących mieszkańcami Gminy Perzów uczęszczało do przedszkoli na terenie gmin sąsiadujących, a 3 dzieci spoza gminy korzystało z placówek na jej obszarze.

Tab. 12. Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Perzów w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	80,5%	82,0%	76,2%	86,3%	84,3%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	5	6	5	6	4
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy (os.)	10	8	5	3	3
Roczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	7 148,49	7 971,93	8 905,22	7 691,69	9 666,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

Edukacja

Na terenie Gminy Perzów funkcjonują dwie szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Perzowie,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie.

W roku szkolnym 2019/2020 całkowita liczba uczniów uczęszczających do szkół działających na terenie gminy wynosiła 289, przy czym do szkoły podstawowej w Perzowie uczęszczało więcej dzieci – 171. Średnia wielkość oddziału wynosiła 19 w Perzowie oraz 14,75 w Trębaczowie.

Tab. 13. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Perzów

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Perzowie	171	9	19	22	nie
Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie	118	8	14,75	19	nie

Źródło: opracowanie właśnie na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

Tabela poniżej przedstawia stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Perzów. Obie szkoły posiadają pracownie komputerowe wraz z dostępem do Internetu. Budynki szkolne oraz otoczenie wokół spełnia wymogi bezpieczeństwa oraz higieny nauki i pracy. Placówki corocznie są doposażane w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy.

Tab. 14 Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Perzów w 2020 roku

	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Perzowie	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie
Liczba sal lekcyjnych	17	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych	boisko orlik	nowoczesna hala sportowa
Pracownie językowe	tak	nie
Klasy dwujęzyczne/sportowe/integracyjne	brak	brak
Komputery do użytku uczniów	26	9
Projektory multimedialne	4	6
Kamery - monitoring szkolny	nie	nie
Szafki dla każdego ucznia	nie	nie
Świetlice	tak (6.45-8.45 i 13.30-15.15)	tak (6.45-8.45 i 13.30-15.15)
Parkingi dla kadry i rodziców	tak	tak
Gabinet pielęgniarki/stomatologiczny	tak	tak
Liczba stypendystów	29	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

Jednostki dysponują następującą bazą sportową: w Perzowie uczniowie korzystają z boiska Orlik, a w Trębaczowie z nowoczesnej hali sportowej. W każdej ze szkół działa świetlica na zasadzie dwóch zmian – porannej od 6:45 do 8:45 oraz popołudniowej od 13:30 do 15:15.

Publiczne Szkoły Podstawowe w gminie mogą pochwalić się bogatą ofertą dydaktyczną, licznymi konkursami oraz kołami zainteresowań, m. in.: taniec, szkolne kluby sportowe, plastyka i rękodzieło. Uczniowie obu szkół odnoszą wiele sukcesów zarówno w obrębie samej gminy jak i w zasięgu ogólnopolskim. Dla uczniów szkół organizowane są m.in. wycieczki rowerowe, dni języków obcych, konkursy, obchody świąt narodowych, bale czy spotkania z policjantami.

Dowozy do szkół organizowane są w obu szkołach na zasadzie dwóch kursów porannych i dwóch kursów popołudniowych. Do obwodu Perzowa należą miejscowości: Brzezie, Koza Wielka, Gęsia Górka, Perzów, Nieprosin, Słupia pod Bralinem, Turkowy, a do obwodu Trębaczowa: Domasłów, Szczęście, Miechów, Ludwiczyn, Trębaczów, Ligota, Zbyczyna.

Corocznie przyznawane są stypendia socjalne oraz stypendia motywujące. W 2020 roku Wójt Gminy Perzów na podstawie wniosków przyznała 3 stypendia szkolne w postaci świadczeń pomocy materialnej

o charakterze socjalnym w kwocie 4 078,00 zł. W roku szkolnym 2019/2020 przekazano łącznie 10 000 zł w formie stypendiów naukowych dla zdolnych uczniów z terenu gminy, łącznie takie stypendia otrzymało 50 uczniów. Ponadto 291 uczniów otrzymało dotację celową na podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe.

Istotną informacją dotyczącą poziomu nauczania w poszczególnych szkołach są wyniki uczniów z egzaminów państwowych. Na poniższych wykresach przedstawiono kształtowanie się wyników z egzaminu ósmoklasisty w placówkach oświatowych działających na terenie gminy. Jak widać na przedstawionym wykresie SP w Perzowie osiąga średnią dla województwa z języka polskiego, ponadto średni wynik z matematyki był wyższy niż dla pozostałych analizowanych jednostek. Z języka angielskiego uczniowie z SP Perzów uzyskali wyższą średnią niż średnia dla powiatu, jednak niższą niż województwo wielkopolskie. Należy jednak zauważyć, iż SP Trębaczów osiągnęła w 2021 roku wyraźnie niższe wyniki.

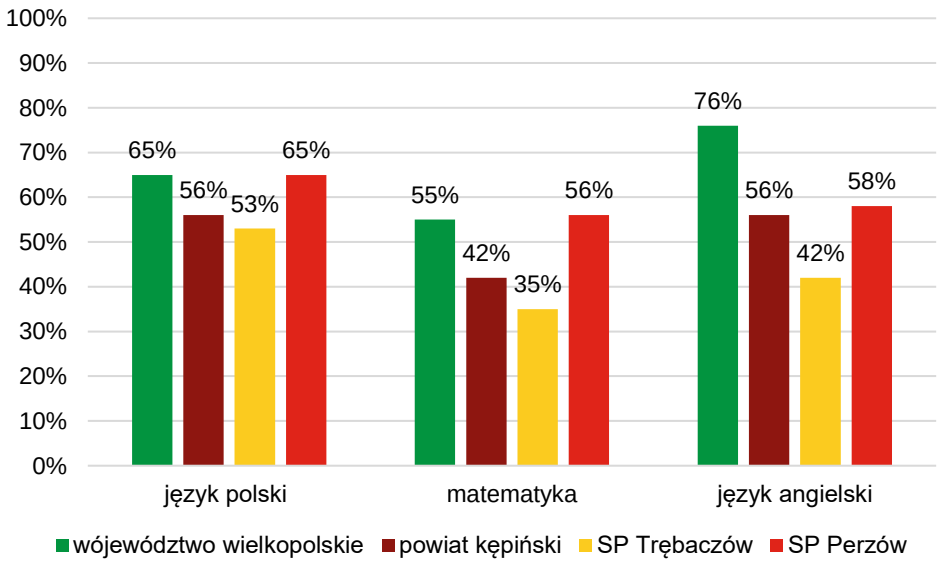

Ryc. 24. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów Gminy Perzów na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021

Tabela poniżej przedstawia wykonanie wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2016-2020. Analizując zestawienie, należy zaobserwować coroczny wzrost wydatków na oświatę do 2018 roku. W 2019 i 2020 wydatki te zmniejszają się, jednak nadal są wyższe niż w 2016 roku (różnica bliska 1 mln zł). W 2017 i 2018 roku nastąpił duży wzrost udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, wiązało się to z inwestycjami na rzecz placówek oświatowych. Tabela przedstawia także wielkość subwencji oświatowej oraz stopień pokrycia nią wydatków oświatowych w gminie. W latach 2015-2020 subwencja wynosiła średnio 3 mln zł, jednak stopień pokrycia ulegał zawahaniom, ostatecznie spadając z 67% w roku 2016 do 49% w 2020 roku.

Tab. 15 Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Perzów w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
WYDATKI OGÓŁEM	**5 334 200,36**	**7 838 975,93**	**8 239 981,32**	**7 091 348,19**	**6 042 008,39**
Wydatki bieżące, w tym:	5 315 984,06	5 500 726,96	5 780 745,62	6 278 741,19	5 994 986,39
Wynagrodzenia i pochodne	*4 109 094,48*	*4 207 462,11*	*4 364 245,67*	*4 748 314,38*	*4 607 824,09*
Pozostałe wydatki bieżące	*1 206 889,58*	*1 293 264,85*	*1 416 499,95*	*1 530 426,81*	*1 387 162,30*
Wydatki majątkowe	18 216,30	2 338 248,97	2 459 235,70	812 607,00	47 022,00
SUBWENCJA OŚWIATOWA	**3 587 910,00**	**3 484 749,00**	**2 946 667,00**	**3 184 998,00**	**2 974 220,00**

Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale oświata i wychowanie	1 746 290,36	4 354 226,93	5 293 314,32	3 906 350,19	3 067 788,39
Stopień pokrycia	67%	44%	36%	45%	49%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Perzowie

Kultura i sport

Na terenie Gminy Perzów rozpowszechnianiem kultury wśród mieszkańców zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Perzowie. Placówka dysponuje bogatym zapleczem lokalowym, tj.: salą sportową, salą konferencyjną, salą widowiskową oraz pracownią artystyczną. W latach 2017-2020 przeprowadzono remonty, co przyczyniło się do zwiększenia możliwości organizowania różnego rodzaju przedsięwzięć. Podstawową misją GOK-u jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy Perzów, upowszechnianie wiedzy oraz propagowanie tradycji ludowych. W ramach swojej działalności ośrodek organizuje imprezy plenerowe, tematyczne, kulturalno-rekreacyjne, czy konkursy okolicznościowe dla wszystkich mieszkańców. W ośrodku działają sekcje zainteresowań: nauka gry na gitarze, klawiszach, sekcja wokalna oraz sekcja plastyczna. Wśród cyklicznych wydarzeń kulturalnych są m.in.: Dni Gminy Perzów, Festyn Rodzinny czy Dzień Kobiet. Ponadto przy placówce działa zespół wokalny „Perzowianie", który występuje na wielu uroczystościach o zasięgu gminnym, jak i powiatowym. Aby rozwijać się w obszarze działań kulturalnych i inwestycyjnych, Gminny Ośrodek Kultury w Perzowie systematycznie stara się o środki zewnętrzne.

Inną jednostką zaspakajającą potrzeby kulturalne, ale przede wszystkim czytelnicze i rozwijające wiedzę, jest Biblioteka Publiczna w Perzowie znajdująca się w Gminnym Ośrodku Kultury w Perzowie. Swoją działalność rozpoczęła już w 1947 roku, a od 2002 jest samorządową instytucją kultury. W jej siedzibie organizowane są lekcje biblioteczne, ogólnopolskie akcje, tj.: „Narodowe Czytanie", „Cała Polska Czyta Dzieciom", „Światowy Dzień Pluszowego Misia" czy „Tydzień Bibliotek". Księgozbiór biblioteki stanowi kilkanaście tysięcy książek i jest na bieżąco aktualizowany. Ponadto biblioteka posiada internetowy katalog MAK+, dzięki któremu czytelnicy mogą zamawiać książki z domowych komputerów.

Gmina w swoich zasobach posiada również kilka obiektów z zakresu infrastruktury sportowej. W Perzowie przy budynku GOK znajduje się boisko Orlik przeznaczone do gry w piłkę nożną oraz tenisa ziemnego. W trakcie roku szkolnego swoją działalność prowadzą tam animatorzy sportu, organizując zajęcia oraz turnieje dla mieszkańców. W Trębaczowie oprócz nowej hali sportowej znajduje się również pełnowymiarowe boisko z trybunami oraz szatnią, na którym odbywają się międzygminne mecze oraz treningi.

Na terenie gminy miejscem spotkań organizacji pozarządowych oraz Kół Gospodyń Wiejskich są świetlice położone w miejscowościach: Turkowy, Słupia pod Bralinem, Koza Wielka, Miechów, Domasłów, Trębaczów i Zbyczyna oraz Gminny Ośrodek Kultury w Perzowie.

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy Perzów odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji w Kępnie oraz Posterunek Policji w Bralinie. Punkt Przyjęć Dzielnicowych znajduje się w Perzowie 78. Porządku w gminie pilnuje dwóch dzielnicowych, nie ma jednak powołanej Straży Gminnej.

Wśród najczęściej popełnianych przestępstw wyróżnia się:

- zakłócenie porządku publicznego,
- kradzież mienia,

- fizyczne i psychicznie znęcanie się nad rodziną,
- uszkodzenie mienia,
- kradzież z włamaniem.

W 2020 roku objęto procedurą Niebieskiej Karty 18 rodzin.

Na terenie Gminy działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Perzowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Trębaczowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Turkowach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Domasłowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słupi pod Bralinem,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Miechowie.

Dwie jednostki są wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i są nimi OSP Perzów oraz OSP Trębaczów. W 2020 roku OSP Perzów brało udział w 57 interwencjach, OSP Trębaczów – 16, OSP Domasłów – 2, OSP Miechów – 4, z kolei OSP Turkowy w 25 interwencjach. Jednostki w celu zapewnienia gotowości dysponują pojazdami bojowymi. Poza organizowaniem i prowadzeniem akcji ratowniczych w czasie pożarów, członkowie OSP czuwają także nad bezpieczeństwem mieszkańców podczas wydarzeń kulturalnych, tj. Dożynki, Dni Gminy Perzów czy Gminne Zawody Strażackie.

W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców przy terenach rekreacyjnych oraz na zewnątrz budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie został zainstalowany monitoring.

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

W Gminie Perzów prężnie funkcjonują dwie organizacje pozarządowe, które działają w sferze sportu oraz kultury fizycznej. Ponadto swoją działalność prowadzi pięć organizacji, które działają na rzecz: dzieci i młodzieży; wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych; podtrzymywania i upowszechnia tradycji narodowej; pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej i obywatelskiej; osób w wieku emerytalnym; kultury, sztuki i ochrony dóbr dziedzictwa narodowego.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz wszystkich aktywnych organizacji pozarządowych na terenie gminy.

Tab. 14. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Perzów

Nazwa organizacji	Opis działalności	Miejscowość
Klub Karate KAMINARI	Promocja i rozwój dyscypliny karate, prowadzenie treningów, udział w imprezach sportowych, organizacja zajęć z samoobrony.	Perzów
Stowarzyszenie COOL-TUR	Aktywizacja i integracja społeczeństwa, rozrywka edukacja, śpiewanie pieśni patriotycznych, propagowanie zdrowego stylu życia.	Turkowy
Towarzystwo Rozwoju Gminy Perzów	Pogłębianie wiedzy historycznej, społecznej i kulturowej, wyjazdy na spektakle teatralne, zajęcia kreatywne.	Perzów

Ludowy Zespół Sportowy POGOŃ	Aktywizacja dzieci i młodzieży, promowanie piłki nożnej jako zdrowego stylu spędzania czasu na świeżym powietrzu.	Trębaczów
Towarzystwo Sympatyków Trębaczowa	Promowanie zdrowego stylu spędzania wolnego czasu.	Trębaczów
Stowarzyszenie Teraz Perzów	Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży.	Perzów
Stowarzyszenie Kozie Górki	Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży.	Koza Wielka

Źródło: Raport o stanie Gminy Perzów za 2020 rok

W 2020 roku ze środków budżetu Gminy wsparcie otrzymały 4 organizacje:

- Ludowy Zespół Sportowy POGOŃ Trębaczów – 46 000,00 zł,
- Klub Karate KAMINARI – 21 000,00 zł,
- Towarzystwo Rozwoju Gminy Perzów – 5 080,00 zł,
- Stowarzyszenie COOL-TUR – 850,00 zł.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów. W latach 2016-2020 wskaźnik ten utrzymywał się na najwyższym poziomie w porównaniu do województwa i powiatu. Jednak zauważalna jest odwrotna tendencja w kwestii powiększania się liczby fundacji. Mianowicie wskaźnik dla powiatu i województwa w 2020 roku uległ wzrostowi, jednak w Gminie Perzów zauważalnie uległ zmniejszeniu z 5,03 w 2019 roku do 4,78 w roku 2020.

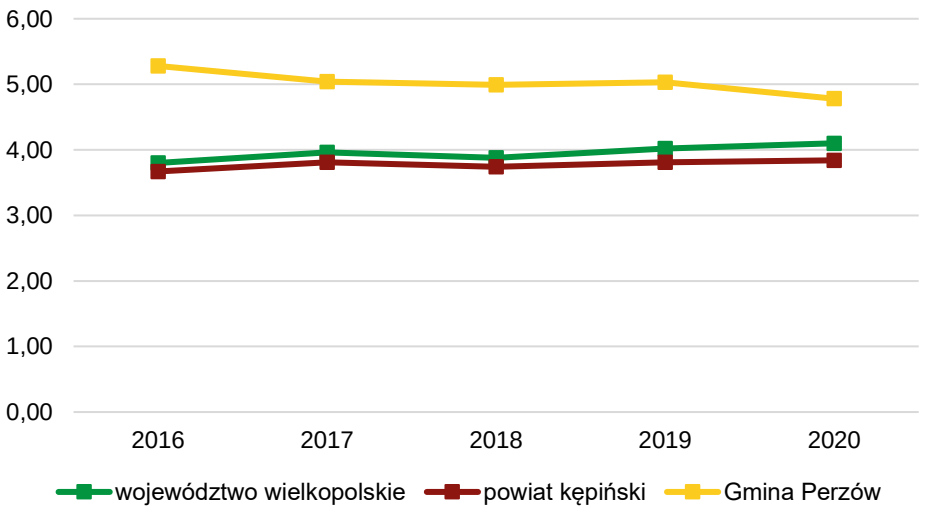

Ryc. 25. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Partnerzy Gminy

Gmina Perzów wraz z gminami: Baranów, Bralin, Kępno, Łęka Opatowska, Rychtal i Trzcinica należy do Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski", która w swojej strukturze skupia jednostki zainteresowane rozwojem regionu. Członkami LGD są przedstawiciele instytucji publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańcy. Działalność Stowarzyszenia LGD „Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski" jest finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na zasadzie współpracy partnerskiej Gmina Perzów posiada kontakty z niemiecką Gminą Drebber oraz węgierską Gminą Erdőtelek. Współpraca gmin dotyczy przede wszystkim partnerstwa samorządów, organizacji wymian młodzieży, rozwijania kontaktów międzyludzkich. Organizowane coroczne spotkania mieszkańców gmin reprezentujących różne grupy zawodowe powodują wymianę doświadczeń, poznawanie wzajemnych zwyczajów i nawiązywanie przyjaźni. Współpraca z gminami Drebber i Erdőtelek jest efektywnie pielęgnowana również pomiędzy szkołami. Co roku uczniowie szkół z Gminy Perzów uczestniczą w wymianach młodzieży, poznają kulturę i specyfikę partnerskich gmin.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W Gminie Perzów funkcjonuje jedna placówka zdrowotna - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Praktyka Lekarza Rodzinnego w Perzowie. Ośrodek jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-16:00. Najbliższą stacją pogotowia jest stacja oddalona o ok. 15 km, znajdująca się w Kępnie przy ul. Wawrzyniaka 36.

Gmina współpracuje z Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów w Poznaniu oraz z Wojewódzkim Specjalistycznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy. Współpraca ta polega na realizacji programów profilaktycznych dla mieszkańców.

Instytucją, która realizuje działania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Perzów, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie. Pomoc skierowania jest na wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnienie rodziny oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ponadto GOPS przyznaje i wypłaca świadczenia, prowadzi pracę socjalną oraz rozwija nowe formy pomocy. Zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej zostały ujęte w ustawie o pomocy społecznej.

Gmina Perzów prowadzi programy w zakresie pomocy społecznej i polityki rodzinnej:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Perzów.

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. osób w Gminie Perzów. Analizując dane na przestrzeni lat 2016-2020, zauważa się wahania w liczbie mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, gdzie dla powiatu i województwa liczba ta systematycznie maleje. W Gminie Perzów nastąpił bardzo duży spadek w 2017 roku, kolejny był w roku 2019. W 2020 roku wskaźnik znów wzrósł z 174, do 236, sytuacja ta może być jednak związana z wydarzeniami w kraju związanymi z epidemią. Należy spojrzeć pozytywnie na fakt, że wskaźnik jest dużo niższy w porównaniu do powiatu kępińskiego i województwa wielkopolskiego.

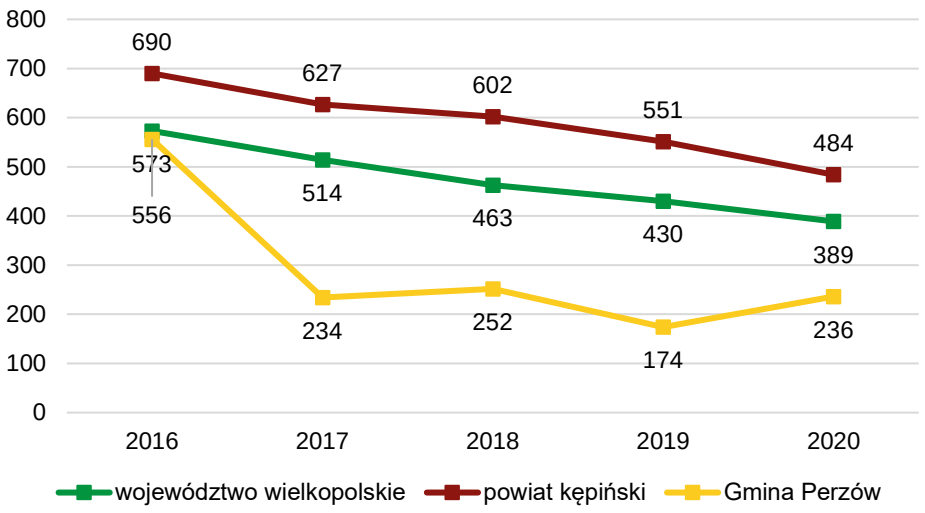

Ryc. 26. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z zadań gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach poprzez zapewnienie im lokalu. W poniższej tabeli zaprezentowana została liczba mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych w zasobie Gminy Perzów w latach 2016-2020. Liczba mieszkań socjalnych w 2020 roku wynosiła 2, z kolei liczba mieszkań komunalnych stopniowo się zmniejsza od 24 w 2016 roku do 21 w 2020 roku. Gmina nie posiada na chwilę obecną mieszkań wspomaganych oraz chronionych.

Tab. 15. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Perzów w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań komunalnych	24	22	22	22	21
Liczba mieszkań socjalnych	1	2	2	2	2
Liczba mieszkań wspomaganych	0	0	0	0	0
Liczba mieszkań chronionych	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Perzowie

Polityka mieszkaniowa Gminy Perzów jest prowadzona na podstawie następujących uchwał:

- Uchwała NR XXVI/172/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Perzów;
- Uchwała NR XXVI/171/2021 Rady Gminy Perzów z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Perzów na lata 2021 – 2026”.

W 2018 roku swoją działalność rozpoczął Dzienny Dom Seniora w Domasłowie, powstały w budynku po starej szkole w Domasłowie. Posiada on pokój dzienny z biblioteczką, sprzętem RTV oraz dostępem do Internetu. Obiekt jest zaopatrzony w aneks kuchenny, pomieszczenia gospodarcze i porządkowe oraz pokój pielęgniarski, szatnię i toalety. Z obiektu korzysta ok. 14 seniorów, którzy przez min. 8 godzin dziennie mają zapewnioną opiekę, ćwiczenia i zajęcia między innymi plastyczne, wokalne, artystyczne, gimnastyczne i fizykoterapeutyczne oraz ciepły posiłek.

W 2020 roku zakończono również prace związane z utworzeniem Klubu Seniora w Domasłowie. Klub utworzono w części budynku po starym przedszkolu. W ramach remontu na potrzeby seniorów wyodrębniono: dwa pomieszczenia ogólnodostępne pełniące funkcję sal spotkań, aneks kuchenny, łazienkę, szatnię, pomieszczenie biurowe i gospodarcze. Klub Seniora to ośrodek wsparcia dziennego dla osób nieaktywnych zawodowo powyżej 60 roku życia. Głównymi celami są: organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, upowszechnianie zdrowego trybu życia, rozwijanie różnorodnych form życia kulturalnego, jak i towarzyskiego oraz wypoczynek.

Spis rycin

Ryc. 10. Położenie administracyjne Gminy Perzów 48
Ryc. 11. Położenie Gminy Perzów na tle gmin sąsiadujących 49
Ryc. 12. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Perzów 50
Ryc. 13. Uwarunkowania terenu Gminy Perzów 51
Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa 56
Ryc. 15. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa 57
Ryc. 16. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Perzów w 2020 roku na tle powiatu i województwa 59
Ryc. 17. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020 62
Ryc. 18. Wykonanie budżetu Gminy Perzów w latach 2015-2020 63
Ryc. 19. Struktura dochodów Gminy Perzów w latach 2015-2020 63
Ryc. 20. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa 65
Ryc. 21. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Perzów na lata 2021-2030 66
Ryc. 22. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w powiecie kępińskim w 2020 roku 68
Ryc. 23. Struktura ludności w Gminie Perzów w latach 2016-2020 69
Ryc. 24. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów Gminy Perzów na tle powiatu i województwa 72
Ryc. 25. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa 75
Ryc. 26. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Perzów na tle powiatu i województwa 77

Spis tabel

Tab. 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Perzów wydanych w latach 2016-2020 52
Tab. 4. Podmioty działające na terenie Gminy Perzów w 2020 r. według sekcji PKD 55
Tab. 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie kępińskim w latach 2016-2020 56
Tab. 6. Stan gospodarki odpadami w Gminie Perzów w latach 2015-2020 60
Tab. 7. Dochody podatkowe Gminy Perzów w latach 2016-2020 64
Tab. 8. Zmiany liczby ludności w powiecie kępińskim w latach 2016-2020 67
Tab. 9. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Perzów w latach 2016-2020 na tle powiatu i województwa 67
Tab. 10. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Perzów, województwa oraz powiatu w 2016 i 2020 roku 69
Tab. 11. Przedszkola publiczne na terenie Gminy Perzów 70
Tab. 12. Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Perzów w latach 2016-2020 70
Tab. 13. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Perzów 71
Tab. 14 Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Perzów w 2020 roku 71
Tab. 15 Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Perzów w latach 2016-2020 72

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA
Strategia Rozwoju Gminy Perzów

Szanowni Państwo,
w związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Perzów, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.
Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych. Państwa opinia i uwagi pomogą za planować działania niezbędne do rozwoju naszej gminy!

Część I
Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy w Perzowie?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie?						

Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						

Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	*Nie dotyczy / nie mam zdania*	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenie ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- zwiększenie dostępu do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- budowa obwodnicy
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- inne (*jakie?)*

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

Metryczka

Płeć: □ kobieta □ mężczyzna

Wiek: □ poniżej 18 lat □ 18-25 lat □ 26-35 lat □ 36-45 lat □ 46-55 lat □ 56-65 lat □ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

□ uczeń/student □ rolnik □ przedsiębiorca □ osoba pracująca □ osoba bezrobotna
□ emeryt / rencista □ inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

□ jestem mieszkańcem gminy □ nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: ZAPEWNIENIE ATRAKCYJNEJ PRZESTRZENI I CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE PERZÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. POPRAWA INFRASTRU-KTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKA-CYJNEJ	1) Budowa nowych oraz poprawa stanu istniejących dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych.				
	2) Współpraca z zarządcami dróg wyższego rzędu w zakresie remontu i rozbudowy sieci dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych.				
	3) Budowa nowych i modernizacja istniejących punktów i linii oświetlenia drogowego.				
	3) Zwiększenie dostępu do sieci wodociągowej na terenie gminy oraz modernizacja istniejącej sieci.				
	4) Zwiększenie dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy oraz modernizacja istniejącej sieci.				
	5) Zwiększenie wydajności ujęć wody, m.in. poprzez modernizację i budowę stacji uzdatniania wody.				
	6) Uzbrajanie w sieć techniczną nowych terenów, w szczególności terenów inwestycyjnych.				
	7) Stwarzanie możliwości doprowadzenia sieci gazowej do gospodarstw domowych na terenie gminy, w tym współpraca z dostawcami gazu.				
	8) Modernizacja oczyszczalni ścieków w celu dostosowania jej do potrzeb rozwijającej się gminy.				
1.2. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWI-SKA NA TERENIE GMINY	1) Poprawa jakości powietrza m.in. poprzez: · wymianę starych kotłów na niskoemisyjne, w tym wsparcie mieszkańców w tym zakresie w formie dotacji; · gazyfikację miejscowości na terenie gminy; · poprawę efektywności energetycznej obiektów publicznych.				
	2) Rozwój systemów „zielonej" i „błękitnej" infrastruktury, w tym zadrzewień, łąk kwietnych oraz innych terenów zieleni.				
	3) Likwidacja dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy.				
	4) Edukacja środowiskowa i proekologiczna skierowana dla wszystkich grup społecznych, przy wykorzystaniu różnego rodzaju kanałów informacji, w tym mediów społecznościowych.				
	5) Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, w tym suszy, m.in. poprzez rozwój, poprawę i prawidłowe utrzymanie sieci melioracyjnej, zwiększenie naturalnej retencji środowiska oraz budowę systemów małej retencji.				
	6) Ochrona istniejących cennych siedlisk roślin i zwierząt.				

	7) Tworzenie warunków do rozwoju energetyki odnawialnej, w tym indywidualnych systemów OZE oraz w obiektach należących do Gminy Perzów.				
	8) Wsparcie mieszkańców w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest.				
1.3. RACJONALNE GOSPODARO-WANIE PRZESTRZE-NIĄ	1) Przeznaczanie oraz uzbrajanie terenów pod zabudowę mieszkaniową, produkcyjną oraz usługową.				
	2) Przeznaczanie terenów pod rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii.				
	3) Zapewnienie ochrony ładu przestrzennego poprzez tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla newralgicznych obszarów gminy.				
	4) Ograniczenie kolizji funkcjonalno-przestrzennych i społecznych poprzez zrównoważone projektowanie przestrzeni.				
	5) Ograniczenie zabudowy rozproszonej w związku z wysokimi kosztami uzbrojenia.				

CEL II: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY PERZÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘ-BIORCZOŚCI NA TERENIE GMINY	1) Wsparcie lokalnych przedsiębiorców w rozwoju działalności na terenie gminy, m.in. poprzez system zachęt i czasowych zwolnień z podatków.				
	2) Utworzenie punktu informacyjnego oraz pomocy prawnej w Urzędzie Gminy w Perzowie dla obecnych i potencjalnych przedsiębiorców.				
	3) Stworzenie oferty dla potencjalnych inwestorów, w tym przy wykorzystaniu terenów położonych w pobliżu trasy S8.				
	4) Stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy – aktywizacja zawodowa mieszkańców, m.in. poprzez systemy szkoleń, wykładów, kursów.				
	5) Stworzenie punktu sprzedaży bezpośredniej produktów lokalnych.				
2.2. INTENSYFI-KACJA PROMOCJI GMINY	1) Wsparcie finansowe i organizacyjne grup społecznych działających lokalnie (m.in. przy szkołach, Kół Gospodyń Wiejskich, stowarzyszeń, Ochotniczych Straży Pożarnych, zespołów artystycznych, organizacji sportowych).				
	2) Polepszenie przekazu informacji o przedsięwzięciach kulturalnych, integracyjnych, m.in. poprzez utworzenie i aktualizowanie kalendarza cyklicznych wydarzeń.				
	3) Opracowanie spójnego systemu promocji gminy, m.in. w postaci: publikacji, filmów, ulotek, folderów, gazet, stron internetowych oraz środków masowego przekazu i mediów społecznościowych.				
	4) Ochrona zabytków na terenie gminy oraz współpraca z zarządcami obiektów zabytkowych w tym zakresie.				
	5) Promowanie historii gminy, szczególnie wśród młodszych pokoleń, m.in. poprzez utworzenie punktu historii, np. w formie gabloty lub izby pamięci.				
	6) Stworzenie produktu lokalnego promującego gminę (m.in. przetwory z derenia).				

CEL III: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA I ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PERZÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	1) Zapewnienie dostępności architektonicznej poprzez zniesienie barier w miejscach publicznych, m.in. poprzez: wykorzystanie wind, podjazdów, likwidacji wysokich progów.				
	2) Zapewnienie dostępności transportowej, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami, w tym zakup samochodu przeznaczonego do transportu osób ze specjalnymi potrzebami.				
	3) Zapewnienie dostępności komunikacyjno-informacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez: umożliwienie obsługi w obiektach gminnych w języku migowym, stosowanie pętli indukcyjnych.				
	4) Dostosowanie mieszkań będących w zasobie gminnym dla osób ze szczególnymi potrzebami.				
	5) Szkolenia dla pracowników zatrudnianych przez gminę współpracujących z osobami ze szczególnymi potrzebami.				
3.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH	1) Zwiększenie dostępności do lokali socjalnych i komunalnych dla osób potrzebujących, w tym dostosowanie do celów mieszkaniowych budynków gminnych, które nie pełnią już swojej funkcji, a także budowa nowej i modernizacja istniejącej bazy lokalowej.				
	2) Zwiększenie wyposażenia oraz modernizacja bazy edukacyjnej na terenie gminy, w tym budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów włączonych do sieci szkół i przedszkoli.				
	3) Wspieranie rozwoju nauczycieli poprzez zapewnienie szkoleń i możliwości podnoszenia kwalifikacji.				
	4) Wzrost dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3, m.in. poprzez: zwiększenie liczby miejsc w takich placówkach, poszukiwanie i promowanie alternatywnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi.				
	5) Współpraca Urzędu Gminy w Perzowie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie oraz organizacji pozarządowych w zakresie programów i działań profilaktycznych.				
	6) Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny oraz opieka wytchnieniowa w rodzinach osób z niepełnosprawnością.				
3.3. ROZWÓJ SFERY KULTURALNEJ I REKREACYJNEJ NA TERENIE GMINY	1) Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców każdego sołectwa przy wykorzystaniu ogólnodostępnej infrastruktury.				
	2) Stworzenie lokalnych „mini-centrów kultury" poprzez utworzenie koncepcji cyklicznych wydarzeń organizowanych dla równych grup społecznych w świetlicach wiejskich i innych obiektach publicznych.				

	3) Rozbudowa infrastruktury bibliotecznej w gminie, w tym adaptacja/przebudowa/rozbudowa nieruchomości gminnej na potrzeby lokalowe Biblioteki Publicznej w Perzowie.				
	4) Stworzenie spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oznakowanie, przystanki rowerowe itp.).				
	5) Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej w miejscowościach gminnych, m.in. budowa, doposażenie i odpowiednie utrzymanie placów zabaw, siłowni zewnętrznych, miejsc spotkań lokalnej społeczności, a także modernizacja i zagospodarowanie istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej.				
	6) Opracowanie koncepcji oraz budowa nowych ścieżek edukacyjnych, rozwijających wiedzę mieszkańców, m.in. w zakresie ekologii, przy wykorzystaniu naturalnych zasobów gminy.				
	7) Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów kulturalnych na terenie gminy, w tym przebudowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury użytkowej Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie.				
3.4. PRZECIWDZIAŁANIE IZOLACJI SPOŁECZNEJ	1) Aktywna integracja społeczeństwa, m.in. poprzez: organizację wydarzeń kulturalnych, sportowych, spotkań okolicznościowych lokalnej społeczności.				
	2) Stworzenie warunków wspólnej płaszczyzny działań integracyjnych wśród mieszkańców, Urzędu Gminy w Perzowie, jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych.				
	3) Zwiększanie dostępności do pomocy psychologicznej dla wszystkich grup wiekowych, szczególnie dla dzieci i młodzieży oraz seniorów.				
	4) Zapewnienie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i wymagających pomocy i opieki specjalistycznej, w tym usług opiekuńczych.				
	5) Cyfryzacja usług publicznych wraz z zapewnieniem odpowiednich szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym dla osób starszych.				